

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ**

Кафедра обліку і аудиту

«До захисту в ЕК»
Директор інституту (декан факультету)
Олег ШЕРЕМЕТ
(підпис) (прізвище та ініціали)

«___» _____ 2024 р.

«До захисту допущено»
В.о. завідувача кафедри
Ольга МИХАЙЛЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

«___» _____ 2024 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код та назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Облік і аудит

на тему: «Формування облікової політики щодо стану власного капіталу на підприємствах промисловості»

Виконав: здобувач 5 курсу, групи ___

Дворак Андрій Олексійович
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Керівник Духновська Людмила Миколаївна
(прізвище, ім'я та по батькові повністю) (підпис)

Рецензент _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Я як здобувач Національного університету харчових технологій розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я не надав і не одержував недозволеної допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2024 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ

Кафедра обліку і аудиту
Освітній ступінь магістр
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. Завідувача кафедри обліку і аудиту

Ольга Михайленко

«09» жовтня 2023 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Дворак Андрій Олексійович

1. **Тема роботи:** **Формування облікової політики щодо стану власного капіталу на підприємствах промисловості**

Керівник роботи к.е.н., доц., Духновська Людмила Миколаївна

Затверджені наказом закладу вищої освіти від «09» жовтня 2023 року №817-КС

2. **Строк подання здобувачем роботи:** 01 лютого 2024 року

3. **Вихідні дані до роботи** законодавчі акти, постанови, накази, фінансова і статистична звітність Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за 2021-2022 рр.

4. **Зміст пояснювальної записки** (перелік питань, які потрібно розробити) методологічні основи обліку власного капіталу Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»; аналіз діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за 2021-2022 рр. та організація і методика проведення економічного аналізу власного капіталу; теоретико-методологічні основи аудиту власного капіталу; висновки і пропозиції.

5. **Перелік графічного матеріалу** рис. склад власного капіталу; рис. нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку та аудиту операцій з власним капіталом; типова кореспонденція бухгалтерських рахунків з обліку формування зареєстрованого (пайового) капіталу, його збільшення та зменшення; кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку нерозподіленого прибутку (непокритого збитку); рис. організаційна структура управління Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»; основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за 2021-2022 роки; аналіз фінансового стану Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для

дітей» за 2021-2022 рр.; аналіз структури власного капіталу Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за 2021-2022 рр.; аналіз руху власного капіталу Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за 2021-2022 рр.; рис. схема послідовності проведення аудиторської перевірки Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»; підходи до методик проведення аудиторської перевірки; план аудиту обліку власного капіталу; програма аудиту обліку власного капіталу; аналіз облікової політики для цілей бухгалтерського обліку Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за 2022 рік.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

Дата видачі завдання 09 жовтня 2023 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Вступ	09.10.23-23.10.23	Виконано
2	Розділ I Методологічні основи обліку власного капіталу Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»	24.10.23-21.11.23	Виконано
3	Розділ II. Аналіз діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за 2021-2022 рр. та організація і методика проведення економічного аналізу власного капіталу	22.11.23-27.12.23	Виконано
4	Розділ III. Теоретико-методологічні основи аудиту власного капіталу	28.12.23-15.01.24	Виконано
5	Висновки і пропозиції	16.01.24-23.01.24	Виконано
6	Список використаних джерел	24.01.24-01.02.24	Виконано

Здобувач

(підпис)

Андрій ДВОРАК

(прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи)

(підпис)

Людмила ДУХНОВСЬКА

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна магістерська робота на тему «формування облікової політики щодо стану власного капіталу на підприємствах промисловості» містить: 99 сторінок тексту, 21 таблицю, 6 рисунків, 56 найменувань джерел використаної літератури.

Дослідження присвячене проблемі удосконалення облікової політики щодо стану власного капіталу.

Кваліфікаційна робота складається з вступу, 3-х розділів, висновків та пропозицій, переліку використаної літератури та додатків.

В першому розділі роботи досліджено економічну сутність власного капіталу, розглянуто нормативно-правову базу із обліку, аналізу і аудиту власного капіталу. Розглянуто типові форми первинного обліку та кореспонденцію пов'язану з обліком власного капіталу. Розглянуто види сучасних інформаційних технологій обліку власного капіталу.

В другому розділі представлено висвітлення історії та становлення господарської діяльності Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», наведено схеми управління і виробництва, структуру бухгалтерії, проведено аналіз виробничо-господарської діяльності та фінансового стану підприємства. Досліджено методологічні та практичні основи аналізу власного капіталу.

У третьому розділі наведено теоретико-практичні основи аудиту власного капіталу, розглянуто принципи його проведення. В даному розділі визначено напрями удосконалення обліково-аналітичних і контрольних аспектів використання власного капіталу.

В кінці роботи запропоновано конкретні рекомендації щодо покращання обліку, аналізу та аудиту власного капіталу на Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

Ключові слова: власний капітал, зареєстрований (пайовий) капітал, додатковий капітал, резервний капітал, аудит.

ANNOTATION

The qualification master's thesis on the topic "Formation of accounting policy on the state of equity capital at industrial enterprises" contains: 99 pages of text, 21 tables, 6 figures, 56 references.

The study is devoted to the problem of improving the accounting policy on the state of equity.

The qualification work consists of an introduction, 3 chapters, conclusions and suggestions, a list of references and appendices.

In the first chapter of the work, the economic essence of equity is studied, the regulatory framework for accounting, analysis and audit of equity is considered. Typical forms of primary accounting and correspondence related to equity accounting are considered. The types of modern information technologies for equity accounting are considered.

The second section presents the history and formation of the economic activity of the Branch of the Yagotynsky Butter Plant ALC "Yagotynske for Children", provides management and production schemes, accounting structure, analyses the production and economic activity and financial condition of the enterprise. The methodological and practical bases of equity analysis are studied.

The third section presents the theoretical and practical foundations of equity audit and considers the principles of its conduct. This section identifies directions for improving the accounting, analytical and control aspects of the use of equity capital.

At the end of the paper, specific recommendations for improving the accounting, analysis and audit of equity at the Yagotynsky Butter Plant Branch "Yagotynske for Children" are proposed.

Keywords: *equity, registered (share) capital, additional capital, reserve capital, audit.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ I. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ФІЛІЇ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД» «ЯГОТИНСЬКЕ ДЛЯ ДІТЕЙ»	10
1.1.Наукові дослідження економічної сутності власного капіталу підприємства.....	10
1.2.Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту власного капіталу.....	17
1.3.Організація та методика обліку власного капіталу на Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».....	21
1.4.Сучасні інформаційні технології обліку власного капіталу	29
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I	36
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ФІЛІЇ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД» «ЯГОТИНСЬКЕ ДЛЯ ДІТЕЙ» ТА ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	38
2.1. Організаційно-економічна характеристика та організація обліку на Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»	38
2.2. Аналіз виробничо-господарської діяльності та фінансового стану Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»	50
2.3. Аналіз організації обліку власного капіталу на Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»	55
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ II	62
РОЗДІЛ III. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	64
3.1. Теоретичні аспекти аудиту власного капіталу	64
3.2. Організація проведення аудиту власного капіталу на Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».....	73
3.3. Напрями удосконалення обліково-аналітичних та контрольних аспектів власного капіталу	85
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ III.....	88
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	95
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах сучасної української економіки особливої гостроти набувають питання, пов'язані з формуванням та оцінкою облікової політики. Актуальність теми дослідження полягає в тому, що облікова політика посідає ключове місце в діяльності господарюючого суб'єкта.

Від того, наскільки організація формує грамотну облікову політику, у подальшому залежить результати фінансово-господарської діяльності. Облікова політика економічного суб'єкта в сучасних умовах слугує сполучним фактором бухгалтерського обліку та показників бухгалтерської фінансової звітності.

На сьогоднішній день у результаті здійснюваного переходу вітчизняних компаній на Міжнародні стандарти фінансової звітності (які скорочено позначаються як МСФЗ) стає дедалі більш актуалізованим питання розроблення в цих компаніях облікової політики, яка б враховувала всі встановлені законодавством правила ведення бухгалтерського обліку на комерційних підприємствах.

Власний капітал можна по праву вважати невід'ємною складовою бухгалтерського обліку. Саме цей показник бухгалтерського балансу дає уявлення про масштаби компанії, успішність її розвитку, а в зіставленні з іншими показниками - про її фінансовий стан. У цій кваліфікаційній роботі розглядаються основні питання, пов'язані з формуванням облікової політики і використанням власного капіталу, відображенням у бухгалтерському обліку та бухгалтерській звітності.

Значимість власного капіталу для життєздатності та фінансової стійкості організації дуже велика. Будь-яке підприємство, що веде виробничу або комерційну діяльність, повинно володіти певним капіталом, що являє собою сукупність матеріальних цінностей і грошових коштів, фінансових вкладень, витрат на придбання прав і привілеїв, необхідних для здійснення

його господарської діяльності. Таким чином, власний капітал є основним джерелом формування майна, фінансування коштів, що є невід'ємною частиною функціонування підприємства.

Метою цього дослідження є вивчення особливостей раціонального формування облікової політики щодо стану власного капіталу та її впливу на фінансові результати.

Зазначена мета визначила такі **завдання** роботи:

- обґрунтувати економічну сутність власного капіталу;
- вивчити нормативно-правову базу щодо обліку, аналізу та аудиту власного капіталу;
- розглянути організацію та методика обліку власного капіталу;
- дати коротку організаційно-економічну характеристику досліджуваного підприємства;
- проаналізувати виробничо-господарську діяльність та фінансовий стан Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»;
- проаналізувати організацію обліку власного капіталу на Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»;
- провести аудит власного капіталу на Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»;
- визначити напрями удосконалення обліково-аналітичних та контрольних аспектів власного капіталу.

Об'єкт – формування облікової політики щодо стану власного капіталу на підприємствах промисловості.

Предмет роботи - організація та методика бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту власного капіталу.

Дослідно-експериментальною базою дослідження є Філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Теоретико-методологічну основу дослідження склали роботи українських і зарубіжних учених у галузі бухгалтерського обліку, аудиту,

публікації матеріалів науково-практичних конференцій і семінарів. Питання формування облікової політики тією чи іншою мірою розглядаються в економічній літературі під час дослідження методології бухгалтерського обліку. Є також дослідження, які безпосередньо стосуються аспектів облікової політики та проблем її розробки.

Інформаційною базою дослідження стали законодавчі акти і нормативні документи України в галузі бухгалтерського обліку, оподаткування, податкового права та фінансова звітність підприємства.

Нормативною і правовою основою дослідження стали законодавчі та нормативні акти України з питань бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування.

Методи дослідження: використано як загальнонаукові методи пізнання (аналіз і синтез, порівняння й узагальнення, наукова абстракція, формальна логіка), так і спеціальні методи наукового пізнання економічних явищ і процесів: системний, структурний, факторний і функціональний аналізи, економіко-статистичні, графічні, експертні методи, моделювання та ін.

Наукова новизна дослідження полягає у формуванні облікової політики щодо стану власного капіталу промислового підприємства.

Теоретична значущість дослідження полягає в тому, що в ній викладено рекомендації та розробки формування облікової політики щодо стану власного капіталу на промислових підприємствах та варіантів її оптимізації.

Практична значущість дослідження зумовлена потребами промислових підприємств у методичному забезпеченні формування облікової політики щодо стану власного капіталу з урахуванням специфіки діяльності, а також в обґрунтуванні необхідності розробки напрямів оптимізації облікової політики.

РОЗДІЛ I. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ФІЛІЇ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД» «ЯГОТИНСЬКЕ ДЛЯ ДІТЕЙ»

1.1. Наукові дослідження економічної сутності власного капіталу підприємства

В умовах існування різних форм власності особливо актуальним стає вивчення питань формування, функціонування та відтворення власного капіталу. Можливості становлення підприємницької діяльності та її подальшого розвитку можуть бути реалізовані лише в тому випадку, якщо власник розумно управляє капіталом, вкладеним у підприємство. Однією з ключових категорій фінансів підприємств є капітал, а одним з основних показників ефективності його діяльності - прибутковість власного капіталу. Саме з його формуванням і використанням безпосередньо пов'язана фінансова діяльність суб'єктів. Класики економічної теорії постійно звертали увагу на цю проблему, що зачіпає основи економіки. Але вони розкривали економічний зміст капіталу крізь призму того періоду, в якому вони жили. Зокрема, якщо фізіократи як капітал розглядали землю, то пізніше класики політичної економії Д. Рікардо, А. Сміт підходили до визначення капіталу з його речового трактування. Зміст капіталу вони розкривали з позицій нагромадженої та уречевленої праці й багатства. Зокрема, Д. Рікардо вважав, що капітал - це «частина багатства країни, яка вживається у виробництві і складається з їжі, одягу, інструментів, сирих матеріалів, машин тощо, необхідних, щоб привести в рух працю» [50, с.34].

Зміст категорії «капітал» розкрито класиком економічної теорії А. Смітом. Він писав: «Якщо ж дана особа володіє запасами, достатніми для утримання її протягом кількох місяців чи ні, вона, природно, намагається

отримувати дохід із більшої частини цих запасів, залишаючи для безпосереднього свого споживання лише стільки, скільки необхідно для прожиття доти, доки почне надходити цей дохід. Тому його запаси поділяються на дві частини. Та частина, від якої він очікує отримати дохід, називається його капіталом» [48, с.291]. На його думку, капітал може бути вживаємо двома способами, щоб приносити дохід або прибуток своєму власникові.

По-перше, він (тобто запас) може бути використаний на виробництво, переробку або купівлю товарів з метою перепродажу їх із прибутком. Капітал, що вживається таким у такий спосіб, не приносить доходу або прибутку своєму власникові доти, доки він залишається в його володінні або зберігає свою колишню форму. Товар купця приносить йому дохід, коли він його продає за гроші. Але й гроші самі по собі не приносять йому доходу, поки на гроші не куплені інші товари. Тільки тоді, коли капітал йде від купця в одній формі і повертається до нього в іншій формі, він отримує дохід.

Зміст категорії «капітал» всебічно досліджено іншим класиком економічної теорії К. Марксом. На його думку, «товарний обіг є вихідний пункт капіталу» [35, с.157]. Передумовами виникнення капіталу є товарне виробництво, товарний обіг, торгівля. Якщо абстрагуватися від змісту товарного обігу й обміну різних споживчих вартостей і виходити з економічної форми, що виникла за допомогою цього процесу, то гроші, як останній продукт товарного обігу, становлять першу форму прояву капіталу.

«...Та частина капіталу, яка перетворена на робочу силу, у процесі виробництва змінює свою вартість. Вона відтворює свій власний еквівалент і понад те надлишок, додаткову вартість, яка, своєю чергою, може змінюватися. ... З постійної величини ця частина капіталу безперервно перетворюється на змінну (змінний капітал)» [35, с.220]. Змінний капітал функціонує двояко. Він існує спочатку у формі капіталу й обмінюється на робочу силу. У руках робітника він перетворюється на дохід, який потім обмінюється на життєві засоби і споживається. Змінний капітал авансується

грошима і виплачується у вигляді заробітної плати. Якщо абстрагуватися від грошового обігу, то частина продукту робітника перебуває в руках капіталіста у формі наявного капіталу. Цю частину він авансує як капітал, дає її робітникові за нову робочу силу. Отже, частина вартості продукту, призначена процесом відтворення в дохід робітника, зворотно притікає в руки капіталіста у формі змінного капіталу.

Фактори, з погляду процесу збільшення вартості, що розрізняються на постійний і змінний капітал, з точки зору процесу праці розрізняються на об'єктивні та суб'єктивні, по відношенню до обороту набувають форми товару основного та оборотного капіталу [35]. Застосований основний капітал лише частково входить у витрати виробництва товару. Застосований оборотний капітал цілком входить у витрати виробництва [35]. Додаткова вартість являє собою, насамперед, надлишок вартості товару над витратами виробництва. вартості товару над витратами виробництва. Але оскільки витрати виробництва дорівнюють вартості витраченого капіталу, на речові елементи якого вони постійно назад перетворюються, то цей надлишок вартості являє собою приріст вартості капіталу, витраченого на виробництво товару, що повертається з обігу цього товару.

На думку К. Маркса, «капітал є рух, процес кругообігу, що проходить різні стадії, процес, який, у свою чергу, містить у собі три різні форми процесу кругообігу. Тому капітал можна зрозуміти лише як рух, а не річ, що перебуває в спокої» [35, с.191]. Рух капіталу не окремий акт, він являє собою безперервний кругообіг. У цьому безперервному русі капітал поперемінно скидає і набуває трьох форм: грошової, продуктивної та товарної. Відповідно, виокремлюються три стадії і три форми кругообігу, які в сукупності характеризують якісний бік визначення капіталу як рухомої вартості. У результаті руху капіталу, зміни функціональних форм кругообігу відбувається самозростання вартості. Вартість може самозростати, і процес відтворення здійснюватиметься безперервно тільки в тому разі, якщо всі форми промислового капіталу будуть без затримки переходити одна в іншу і

одночасно бути присутніми в процесі відтворення. Отже, К. Маркс найповніше розкрив сутність капіталу як руху, що набуває різних форм.

К. Маркс виокремив три основні чинники виробництва, що забезпечують безперервний кругообіг: капітал, земля та інші природні ресурси, трудові ресурси. У системі факторів виробництва капіталу належить пріоритетна роль, оскільки він об'єднує усі фактори в єдиний безперервний процес, що забезпечує постійний кругообіг засобів організації. Тому в економічній літературі можна зустріти різноманітні трактування економічної сутності капіталу. На думку одних, «капітал – це необхідний фактор виробництва» [3, с.565], інші виокремлюють поняття «власний капітал» [2], під яким розуміють випуск звичайних акцій, хоча компонентами власного капіталу є не тільки звичайні, а й привілейовані акції. У теорії корпоративних фінансів під капіталом розуміють кошти, вкладені у формування активів підприємства, необхідних для здійснення його статутної економічної діяльності, як правило, націленої на отримання прибутку [28]. З позиції фінансового менеджменту капітал підприємства характеризує загальну вартість коштів у грошовій, матеріальній і нематеріальній формах, інвестованих у формування його активів [12], а також «...як фактор виробництва та інвестиційний ресурс...» [11, с.296].

Визначення капіталу як системи ґрунтується на тому, що він одночасно виступає як речова субстанція, як приріст доходу в часі, як загальна грошова форма прояву, як фізичний і людський капітал у єдності. Незважаючи на різні погляди на сутність капіталу, економісти єдині в одному - капітал асоціюється зі здатністю приносити дохід.

Міжнародні стандарти фінансової звітності [38] розкривають капітал як частку в активах компанії, що залишається після вирахування всіх її зобов'язань. Отже, капітал організації відображає зміну її чистих активів.

На сьогоднішній день, в умовах досить високої інвестиційної активності, основоположною складовою системи діяльності будь-якого економічного суб'єкта визнається власний капітал.

Досліджуючи економічну сутність капіталу організації, необхідно виокремити такі його характеристики:

- капітал підприємства є основним фактором виробництва, який складається з капіталу, землі та інших природних ресурсів і трудових ресурсів;

- капітал характеризує фінансові ресурси організації, що приносять дохід. Капітал як фінансовий ресурс виступає ізольовано від виробничого фактора у формі позичкового капіталу. У цій формі він проявляється у фінансовій та інвестиційній діяльності суб'єкта;

- капітал є основним джерелом формування багатства його власника. Він підтримує добробут у поточному періоді та забезпечує необхідний його рівень у майбутньому;

- капітал організації відображає її ринкову вартість. Він як необхідний фактор виробництва має вартість у вигляді чистих активів. Збільшення або зменшення чистих активів відображає зміни в її капіталі. Вартість капіталу, крім забезпечення правильних фінансових інвестиційних рішень, характеризує потенціал організації залучати позикові фінансові кошти, що забезпечують отримання додаткового прибутку;

- зміна вартості капіталу організації відображає ефективність її господарської діяльності. Щоб максимізувати вартість суб'єкта, його фінансові менеджери повинні мінімізувати всі виробничі витрати, включаючи капітал.

Власний капітал підприємства - є сукупною величиною вкладень учасників бізнесу - засновників для забезпечення подальшої діяльності суб'єкта господарювання. Крім цього власний капітал є джерелом формування тієї частини активів, яка залишається у підприємства після виключення всіх зобов'язань із сукупних активів останнього.

Іншими словами, власний капітал є важливою частиною активів будь-якого економічного формування, і визначається ним як різниця між сумами активів і зовнішніх зобов'язань.

Величина власного капіталу, що розраховується за допомогою даних бухгалтерського балансу [32], забезпечує контроль над його зростанням і, відповідно над зростанням часток кожного учасника капіталу.

Як відомо, сьогодні для створення юридичної особи будь-якої форми власності необхідно визначити суму початкового (стартового) капіталу в грошовому вираженні [46], який є, по суті, джерелом формування всіх коштів економічного суб'єкта, необхідним останньому для ведення його виробничо-господарської діяльності, яка, в кінцевому підсумку, спрямована на отримання бажаного прибутку в майбутньому [32].

Склад власного капіталу наведено на рисунку 1.1.

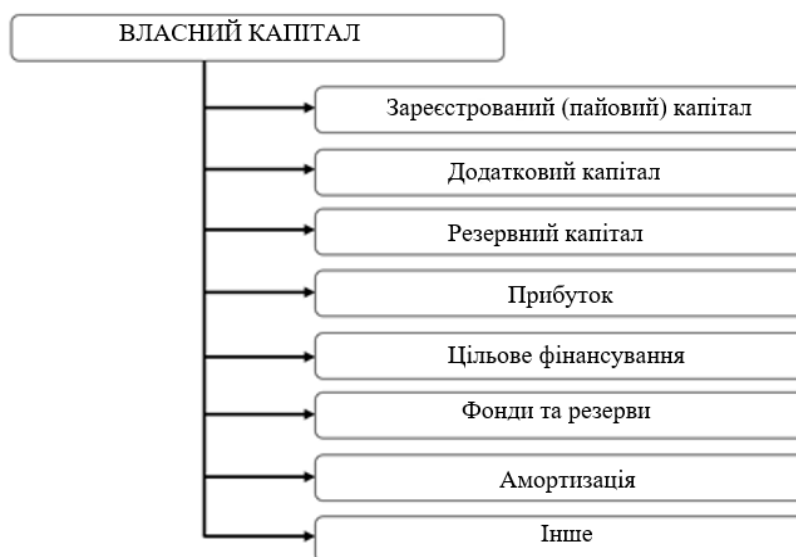

Рис. 1.1. Склад власного капіталу

Джерело: [32]

Зареєстрований (пайовий) капітал визнається сукупністю вкладів (часток, акцій) засновників у майно економічного формування в грошовому вираженні в момент його створення з метою забезпечення подальшої діяльності. При цьому необхідно мати на увазі, що йдеться виключно про первісне інвестування коштів [37]. А будь-які, утворені в ході подальшої діяльності, джерела коштів, є приростом капіталу, що не зачіпає величину первісно вкладених коштів.

Резервний капітал представляється в економічній літературі частиною накопиченого прибутку економічного формування, призначеної для певних цілей - покриття збитків і витрат, що виникають непередбачено. Величина цього капіталу залежить, по-перше, від величини отриманого прибутку під час здійснення своєї діяльності, а також від відповідного рішення засновників.

Додатковий капітал підприємства, як правило, утворюється за рахунок переоцінки вже наявних на підприємстві майна і зобов'язань.

Коштами спеціального призначення та цільового фінансування визнаються найчастіше отримані підприємством цінності від третіх осіб на безоплатній основі. Крім того, до коштів спеціального призначення належать бюджетні асигнування, як поворотні, так і безповоротні, що використовуються на різні цілі.

Фонди і резерви, як складові власного капіталу, також як і резервний капітал, утворюються в результаті відрахувань частини прибутку підприємства, що залишається в його розпорядженні. На сьогоднішній день законодавством не передбачено створення цих фондів і резервів, але й прямої заборони на їх створення немає. Отже, будь-який економічний суб'єкт має право створювати такі фонди і резерви.

Нерозподілений прибуток або чистий прибуток економічного формування - це будь-яка частина прибутку, яка з якихось причин раніше не була розподілена як дивіденди між засновниками і не була використана засновниками і не була використана на інші цілі після сплати відповідних податків та обов'язкових платежів.

Амортизацією визнається сума зносу основних засобів і нематеріальних активів. По суті, це внутрішній резерв економічного суб'єкта, що формується внаслідок щомісячного погашення або розподілу первісної вартості основних засобів і нематеріальних активів, що перебувають на балансі підприємства, і переноситься на витрати відповідно до обраного способу нарахування амортизації.

Необхідно зазначити, що основним джерелом формування власного капіталу підприємства є його нерозподілений прибуток.

Таким чином, капітал організації характеризується багатоаспектною сутністю і різноманіттям форм, у яких він виступає, і як категорія включає різні компоненти, що характеризуються кількома термінами.

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту власного капіталу

Економічна система А. Сміта базувалася на погляді, що капітал - це накопичені запаси засобів виробництва, призначені для подальшого виготовлення товарів. За системою марксистського економічного вчення капітал виступає засобом експлуатації найманих працівників, приносячи додаткову вартість. В економічній теорії капітал розглядається як фактор виробництва, тобто всього обсягу благ, за допомогою яких організація отримує дохід, і зазвичай представлений машинами, обладнанням і виробничими будівлями (фізичний капітал) або грошима (фінансовий капітал). Власний капітал є важливою частиною діяльності будь-якого підприємства, оскільки саме від його величини залежить рівень фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.

Дослідження нормативно-правової бази регулювання джерел фінансування організації є важливою частиною всього аналізу діяльності підприємства, оскільки діяльність має здійснюватися відповідно до законодавства країни [34]. У системі українського законодавства сформовано певну нормативно-правову базу щодо обліку, аналізу та аудиту власного капіталу підприємств різних форм господарської діяльності (рис. 1.2).

Так, основним нормативно-правовим актом з регулювання діяльності акціонерних товариств діяльності акціонерних товариств, а також порядку формування і використання їхнього капіталу є Закон України від 27.07.2022 № 2465-IX «Про акціонерні товариства». У ньому встановлено мінімальні

розміри зареєстрованого (пайового) та резервного капіталу для акціонерних товариств, порядок зміни та формування власного капіталу, а також умови

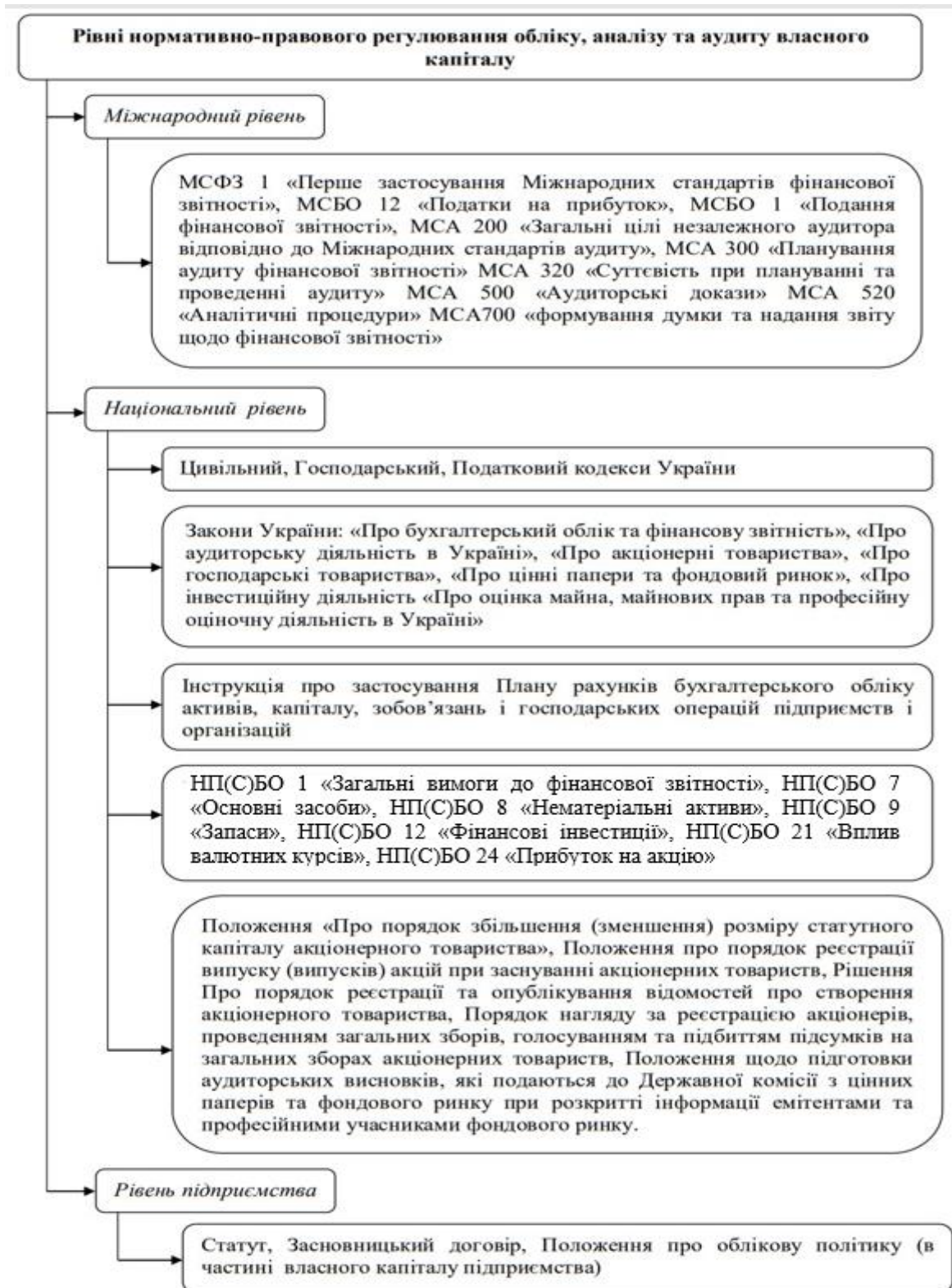

Рис. 1.2. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку та аудиту операцій з власним капіталом

Джерело: [34]

реалізації дивідендної політики акціонерних товариств [24]. Подібні положення щодо товариств з обмеженою відповідальністю регулюються Законом України від 06.02.2008 № 2275-VIII «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю».

У ст. 155 Цивільного кодексу України наведено основні положення про статутний капітал підприємств різних форм власності, зокрема, відомості про мінімальну величину, співвідношення статутного, резервного капіталу і чистих активів, а також порядок оплати статутного капіталу та взаємовідносин між власниками підприємств і власниками акцій [54].

Основними нормативними документами, що регламентують бухгалтерський облік джерел власних коштів, є:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV [25];

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73;

4. Наказ Мінфіну від 07.02.2013 № 73 «Про затвердження Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»;

3. Наказ Мінфіну від 30.11.1999 № 291 «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування».

Ці документи регулюють фінансові відносини з використання коштів з фондів нагромадження і споживання, а також додаткового і резервного капіталів за цільовим призначенням.

Згідно з Наказом Мінфіну України від 07.02.2013 № 73 «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: «У складі власного капіталу організації враховуються зареєстрований (пайовий), додатковий і резервний капітал, нерозподілений прибуток та інші резерви». Сума активів і величина зобов'язань організацій визначаються на підставі даних бухгалтерського балансу.

Податкові правовідносини з приводу створення, перерозподілу оподаткованої бази і сплати податків з отриманого прибутку підприємством регулюються податковим кодексом України. Відповідно до статті 140 Податкового кодексу України від № 2755-VI від 02.12.2010 під власним капіталом розуміється різниця між сумою активів і величиною зобов'язань платника податків - організації на останнє число звітного (податкового) періоду [44].

Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 №2121-III регулює порядок розрахунку і визначення достатнього рівня власного капіталу для здійснення діяльності кредитних організацій.

Таким чином, основними нормативно-правовими джерелами регулювання власного капіталу акціонерних товариств є Закон України «Про акціонерні товариства», Цивільний кодекс України і Наказ Мінфіну «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». У системі українського законодавства є безліч нормативно-правових актів, що регулюють підприємства різних форм господарської власності.

Питання бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту власного капіталу розглядаються в економічній літературі. Серед українських досліджень можна відзначити роботи авторів: Акімова Н.С, Голов С.Ф., Палюх М.С, М. Д. Алексеєнко, З. М. Васильченко, М.Д. Білик, В.Я. Амбросов, М.Я. Дем'яненко та інші вчені. У цих роботах розв'язано багато питань, що стосуються дослідження структури та бухгалтерського обліку власного капіталу, зокрема розглянуто питання відображення в обліку елементів додаткового капіталу. Проте на сьогодні відсутній єдиний підхід до визначення сутності та складу додаткового капіталу та порядок відображення його складових в обліку.

Для формування ефективної політики управління власним капіталом необхідно керуватися законодавчими та нормативними документами, знати особливості конкретних видів діяльності економічних суб'єктів, враховувати внутрішні взаємозв'язки між окремими елементами власного капіталу. Таким

чином, ми виявили економічну сутність і структуру власного капіталу, а також

також основні положення, необхідні для формування політики управління власним капіталом.

1.3. Організація та методика обліку власного капіталу на Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Кожна організація, яка самостійно провадить виробничу або іншу комерційну діяльність, повинна володіти певним капіталом, тобто певною величиною фінансових ресурсів, що являє собою сукупність матеріальних цінностей, грошових коштів, фінансових вкладень і виключних прав, необхідних для здійснення господарської діяльності [7].

Власний капітал організації як юридичної особи або відокремленого господарюючого суб'єкта в загальному вигляді визначається вартістю майна, що належить організації на правах власності.

Власний капітал - це вартість усіх засобів організації, які належать їй на праві власності.

Облік власного капіталу починається з моменту включення підприємства до Державного реєстр підприємств та організацій України і закінчується в день виключення його з державного реєстру в результаті припинення діяльності внаслідок банкрутства, реорганізації, ліквідації.

На момент створення підприємства розмір власного капіталу дорівнює сумарній вартості інвестованих власниками активів.

Надалі, здійснюючи підприємницьку діяльність, підприємство використовує позиковий капітал. При цьому в підприємства виникають борги. Боргові зобов'язання підтверджують права кредиторів щодо активів підприємства. Ці права і вимоги кредиторів мають вищий пріоритет порівняно з правами і вимогами власників (учасників) підприємства.

Розмір і порядок формування, усі зміни власного капіталу фіксуються в установчих документах підприємства.

Еквівалентом власного капіталу є чисті активи підприємства, які можна розрахувати як різницю між вартістю всього майна організації та всіма її зобов'язаннями (як короткостроковими, так і довгостроковими). Якщо розглядати власний капітал з позиції бухгалтерського балансу, то він відображений у I розділі «Власний капітал» пасиву балансу, а показники про зміни капіталу - у формі № 4 «Звіт про власний капітал».

У складі власного капіталу організації, як правило, перебуває [49]:

- зареєстрований (пайовий) капітал;
- капітал у дооцінках;
- додатковий капітал;
- резервний капітал;
- нерозподілений прибуток (непокритий збиток);
- вилучений капітал;
- неоплачений капітал.

Порядок бухгалтерського обліку власного капіталу відображено у Законі України від 16.07.1999 р. № 996-XIV, Наказі Мінфіну від 07.02.2013 № 73, Положеннях з бухгалтерського обліку, Обліковій політиці організації та інших документах.

Зареєстрований (пайовий) капітал - це основне первісне джерело власних коштів організації, що утворюється в момент її створення і перебуває в її розпорядженні протягом усього періоду функціонування.

Бухгалтерський облік зареєстрованого капіталу ведеться на рахунку 40 «Зареєстрований (пайовий) капітал», на якому бухгалтер узагальнює інформацію про розмір і рух статутного капіталу (складеного, статутного фонду) організації.

Залишок за кредитом на рахунку 40 має дорівнювати розміру зареєстрованого (пайового) капіталу, який прописано в установчому документі організації.

Реєстрація зареєстрованого (пайового) капіталу організації має вигляд такого бухгалтерського запису:

Дт рахунку 67 «Розрахунок із засновниками»

Кт рахунку 40 «Зареєстрований (пайовий) капітал».

Кореспонденція бухгалтерських рахунків з обліку формування зареєстрованого (пайового) капіталу, його збільшення та зменшення представлено у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Типова кореспонденція бухгалтерських рахунків з обліку формування зареєстрованого (пайового) капіталу, його збільшення та зменшення

Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.	Документ
	Дебет	Кредит		
Зареєстровано статут (зміни до статуту щодо збільшення зареєстрованого капіталу) товариства	46	401	3797000	Статут
Здійснено внески до зареєстрованого (пайового) капіталу:				
– грошовими коштами	30,31	46	15000	Платіжне доручення
– основними засобами	10	46	10000	Платіжні доручення, накладні, акти приймання - передачі
– інтелектуальною власністю та іншими нематеріальними активами	12	46	5000	
– цінними паперами інших суб'єктів господарювання	14	46	5000	
– матеріальними цінностями	20,22	46	1000	
Збільшення зареєстрованого (пайового) капіталу згідно з внесеними змінами до статуту	46	401	1000	Бухгалтерська довідка
Збільшення зареєстрованого (пайового) капіталу за рахунок:				
– додаткових внесків грошовими коштами	30,31	46	1500	Бухгалтерська довідка
– нерозподіленого прибутку	44	46	23000	
– дивідендів, нарахованих учасникам	671	401	16500	
Зменшено зареєстрований (пайовий) капітал при поверненні внесків учасникам	401	672	8500	Бухгалтерська довідка

Джерело: [49]

Рахунок акціонерного капіталу пов'язаний з рахунком неоплаченого капіталу, тобто суми заборгованості власників (учасників) за внесками до зареєстрованого (пайового) капіталу. Ця заборгованість повинна, відповідно до чинного законодавства виникнути протягом першого року діяльності підприємства, з дати його реєстрації підприємства. Для обліку цієї заборгованості передбачено рахунок 46 «Неоплачений капітал».

Додатковий капітал - це капітал, який формується за рахунок:

- суми від дооцінки необоротних активів;
- емісійного доходу акціонерного товариства;
- майна, безоплатно отриманого від інших організацій;
- цільового фінансування на придбання інвестиційних активів;
- суми нарахованого зносу за основними засобами;
- частини нерозподіленого прибутку в розмірі, що спрямовується

на капіталовкладення, та інших надходжень.

Аналітичний і синтетичний облік додаткового капіталу здійснюється на рахунку 42 «Додатковий капітал».

Рахунок 42 може відображати:

- збільшення вартості основних засобів і нематеріальних активів після проведення їх переоцінки;
- емісійний дохід, який є різницею між номінальною вартістю частки статутного капіталу (приміром, однієї акції) і вартістю, за якою її фактично було реалізовано під час формування розміру статутного капіталу.

Резервний капітал - це капітал, який формується шляхом відрахування частини прибутку для покриття можливих втрат.

Облік резервного капіталу здійснюється на рахунку 43 «Резервний капітал».

При відрахуванні до резервного капіталу з прибутку робиться такий запис:

Дт рахунку 44 «Нерозподілений прибуток»

Кт рахунку 43 «Резервний капітал».

А використання фінансів з резервного капіталу відображається зворотною проводкою:

Дт рахунку 43 - Кт рахунку 44.

Інформацію про стан і рух сум нерозподіленого прибутку та непокритого збитку організації узагальнюють на рахунку 44 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)».

Аналітичний облік за рахунком 44 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» ведеться за напрямками використання коштів.

Нерозподілений прибуток - це частина валового прибутку організації, що залишилася після сплати податків, формування резервного капіталу, виплати дивідендів і використовується з метою реінвестування.

Порядок відображення операцій з нерозподіленим прибутком наведено в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку нерозподіленого прибутку (непокритого збитку)

Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн	Документ
	Дебет	Кредит		
У кінці року списано фінансовий результат (прибутки звітного року) на нерозподілений прибуток	79	441	56000	Довідка бухгалтерії
Списано фінансовий результат (збитки звітного року) на непокриті збитки	442	79	18000	Рішення зборів учасників, довідка бухгалтерії
Нерозподілений прибуток спрямовано на збільшення зареєстрованого капіталу	443	40	5000	Довідка бухгалтерії
Проведено відрахування до резервного капіталу	443	43	1200	Довідка бухгалтерії
Списано суму прибутку, використаного у звітному періоді, за рахунок нерозподіленого прибутку	441	443	3000	Довідка бухгалтерії
Списано суму прибутку, використаного у звітному періоді, на	442	443	5600	Довідка бухгалтерії

збільшення непокритих збитків				
Списано непокриті збитки за рахунок коштів резервного і додаткового капіталу	43,42	442	12300	Довідка бухгалтерії

Джерело: [49]

Нинішнє законодавство України дає змогу всім організаціям, що існують, швидко й успішно користуватися прибутком, який надходить у їхнє розпорядження, що підвищує маневреність самих економічних суб'єктів.

Бухгалтерський облік власного капіталу здійснюється також в аспекті звітних процедур, таких як формування бухгалтерського балансу. Раніше було зазначено, що, виходячи з концепції, прийнятої в українському експертному та правовому середовищі, власний капітал формують 4 основних компонентів: зареєстрований (пайовий), резервний, додатковий капітали а також нерозподілений прибуток [51].

Подібний підхід практично повністю відображений у структурі форми бухгалтерського балансу, яка в Україні затверджена законодавчо. Відповідно до цього джерела величина власного капіталу може визначатися як сума показників за такими рядками [33]:

- 1400 - це зареєстрований капітал та аналогічні йому ресурси;
- 1410 - показники, що відображають структуру додаткового капіталу;
- 1415 - резервний капітал;
- 1420 - нерозподілений прибуток.

Для заповнення таких рядків балансу, як 1400, 1410, 1415 і 1420, слід використовувати відповідно показники сальдо синтетичних рахунків: 40 (кредитове), 42 (кредитове), 43 (кредитове) і 44 (кредитове - за наявності прибутку, дебетове - за наявності непокритих збитків). Сумарно власний капітал визначається як такий, що відповідає показнику рядка 1495 бухгалтерського балансу (табл. 1.3)

Таблиця 1.3

Витяг з Балансу (Звіту про фінансовий стан)

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	Кт рах.40	
Капітал у дооцінках	1405	Кт рах.41	
Додатковий капітал	1410	Кт рах.42	

Продовження табл. 1.3

Резервний капітал	1415	Кт рах.43	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	Кт рах.44 (Дт рах. 44)	
Неоплачений капітал	1425	(Дт рах. 46)	()
Вилучений капітал	1430	(Дт рах. 45)	()
Усього за розділом I	1495		

Джерело: [49]

При цьому якщо говорити безпосередньо про капітал, то резервний і додатковий капітали в організації можуть не формуватися. Але облік зареєстрованого капіталу є обов'язковим для всіх організацій, оскільки зареєстрований (пайовий) капітал - основне джерело власних коштів, без якого підприємство не може існувати [10].

Нині керівництво організації часто розглядає власний капітал як щось другорядне, ставлячи на передній план сам процес виробничо-господарської діяльності. У зв'язку з цим знижується роль власного капіталу у функціонуванні підприємства, хоча саме він і є базою для появи цієї діяльності та її подальшого розвитку.

Некоректний і неопрацьований облік власного капіталу може спотворити реальні дані організації, ускладнити ведення бухгалтерської звітності та викликати запитання з боку зовнішніх користувачів бухгалтерської інформації. В організації обліку власного капіталу багатьох компаній можна виділити низку поширених проблем.

Наприклад, до них можна віднести відсутність нормативних і методичних вказівок з обліку власного капіталу; відсутність у НП(С)БО окремого стандарту, відведеного поняттю «власний капітал»; недостатньо

грамотна організація аналітичного обліку за окремими складовими капіталу; відсутність оптимального співвідношення різних джерел власного капіталу.

Однією з важливих проблем обліку власного капіталу також є вплив обліку різного роду переоцінок необоротних активів організації. Ідеться про те, що дооцінки, наприклад, призводять до штучного збільшення розміру власного капіталу, тобто формується частина власного капіталу, яка не забезпечена грошовими ресурсами.

Заміна безперечних чисел (для яких є підтвердні документи) сумнівними показниками (через суб'єктивність оцінки) призводить до спотворення фінансових результатів компанії, внаслідок чого в обліку і з'являються віртуальні прибуток або збиток. Це і є причиною штучної зміни власного капіталу. Переоцінка також веде до утворення розбіжностей між показниками бухгалтерського обліку та показниками, що формують оподатковувану базу з податку на прибуток.

З метою підвищення ефективності операцій з обліку власного капіталу та усунення перелічених вище недоліків необхідно забезпечувати своєчасне, правильне документування операцій з руху власного капіталу, оперативний і поточний контроль над використанням коштів капіталу.

Організаціям необхідно грамотно розробляти облікову політику, формувати оптимальне співвідношення інвестованого та накопиченого капіталу і намагатися збільшувати свої власні фінансові ресурси для підвищення фінансової стійкості та ефективності господарської діяльності підприємства [20].

Таким чином, можна зробити висновок, що в бухгалтерському обліку власний капітал відображається в пасиві бухгалтерського балансу (розділ «Власний капітал»). Він утворюється як сума сальдо за бухгалтерськими рахунками: 40 «Зареєстрований (пайовий) капітал», 43 «Резервний капітал», 42 «Додатковий капітал», 44 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)».

1.4. Сучасні інформаційні технології обліку власного капіталу

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про власний капітал та розкриття цієї інформації у фінансовій звітності визначається НП(С)БО 1 форма № 4 «Звіт про власний капітал», норми якого стосуються підприємств, організацій та інших юридичних осіб усіх форм власності (крім банків і бюджетних установ) [6].

Під власним капіталом розуміють сукупність матеріальних активів, грошових коштів, фінансових інвестицій, необхідних підприємству для здійснення виробничої або іншої підприємницької діяльності.

Наразі в Україні, для бухгалтерської роботи, активно триває процес, спрямований на розвиток інформаційних технологій. Ключовими факторами, що впливають на вдосконалення обліку, є виникнення дедалі більше нових і поліпшених технологій ведення бухгалтерського обліку, а також поява сучасних можливостей для реєстрації та узагальнення інформації фактів господарської діяльності організації.

У бухгалтерській роботі використовуються як довідково - інформаційні системи, так і системи для автоматизації бухгалтерського обліку. Застосування автоматизованої системи бухгалтерського обліку дає змогу заощадити час бухгалтерії завдяки автоматизації операцій, що повторюються, знайти помилки в обліку та звітності, провести аналіз фінансового становища організації та оцінити його подальші перспективи [30].

Основними завданнями організації обліку власного капіталу є: забезпечення обліковими даними та узагальнення інформації про склад і рух власного капіталу; контроль за правильним і законним формуванням власного капіталу; своєчасне, повне, правильне відображення розміру та всіх змін власного капіталу; контроль за раціональним розподілом прибутку за відповідними фондами; організація аналітичного обліку на рахунках власного капіталу для своєчасного отримання достовірної інформації; правильне відображення у бухгалтерських документах підприємства

інформації про склад і рух власного капіталу; правильне відображення в бухгалтерських документах.

Основними передумовами раціональної організації бухгалтерського обліку є: вивчення положень, вказівок, інструкцій та інших регламентуючих документів з обліку та звітності, а також організаційних і виробничих особливостей організації; визначення обсягу та характеру облікової роботи; встановлення структури апарату бухгалтерії та форм його зв'язку з окремими частинами організації [14].

В Україні найпоширенішими програмами для обліку власного капіталу є «Парус-Бухгалтерія», MASTER:Бухгалтерія, та «BAS (БАС) Бухгалтерія ПРОФ».

«MASTER:Бухгалтерія» [4]- програма, яка розроблена українською компанією для українського ринку і містить весь необхідний бухгалтеру функціонал. Програма створена командою програмістів з багаторічним досвідом впровадження ІТ-рішень на підприємствах України у співпраці з досвідченими бухгалтерами.

У разі зміни податкового законодавства розробники оперативно випускають оновлення програми.

Функціонал MASTER:Бухгалтерії адаптовано під специфіку обліку в бюджетних установах України.

Софт охоплює такі види операцій: облік основних засобів та інших необоротних матеріальних активів; переоцінка та індексація основних засобів; облік матеріальних цінностей та МШП; облік фінансово-господарських операцій; формування звітності; фінансування; реалізовано друк звітів; нарахування заробітної плати та грошового забезпечення; кадровий облік.

У програмі реалізована можливість для розгортання мережевої бухгалтерії. Це дасть змогу об'єднати всі процеси установи в одній комплексній системі.

На MASTER:Бухгалтерію легко перейти з інших програм для бухгалтерського обліку. Дані про контрагентів, співробітників установи, інформація за договорами швидко копіюються за допомогою шаблонів документів. У MASTER:Бухгалтерію переноситься й історія роботи в інших програмах за попередні періоди. Бухгалтер легко знайде потрібний документ, сформує платіжне доручення або нарахує зарплату працівникам.

«Парус» [43]- це сучасна програма, яка призначена, щоб автоматизувати фінансову діяльність комерційних і державних підприємств та управління. Модуль «Парус – Бухгалтерія» - це складова частина системи, що дає змогу зручніше скласти бізнес-процес обліку, розрахувати та нарахувати заробітну плату, керувати персоналом і діловими процесами.

Система працює відповідно до Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, надаючи можливість проводити облік за МСБО, і водночас підтримувати будь-яку трансформацію даних, що накопичуються в облікових регістрах, від одного виду обліку до іншого. Можна виділити такі завдання:

- автоматизація бухгалтерських операцій у тих організаціях, де джерелами фінансів виступає власний капітал, і капітал, що залучається в підприємство;
- оптимізація складних бізнес-процесів, і будова обліку «від початкового документа»;
- повна підтримка багатьох користувацьких видів обліку, і забезпечення будь-якого перетворення даних, накопичених в документації з обліку, в різних видах обліку;
- оперативне вирішення типових і нетипових завдань з бухгалтерського обліку, в режимі «online»;
- контроль за наявністю та рухом майна. Також розглядається раціональне використання виробничих ресурсів, своєчасне попередження негативних факторів у фінансовій діяльності;

– розрахунок даних у додатку «Розрахунок зарплати», для створення облікового журналу, формування «Касових документів».

Крім явних переваг програми «Парус» існують також деякі недоліки і незручності. Наприклад, Парус 4х за своєю суттю закрита система і може бути змінена користувачем. Тільки розробники мають право проводити модифікацію базових модулів і пристосовувати їх до специфіки конкретного підприємства. Такий процес досить дорого коштує, і часто викликає труднощі оновлення версії. Також вартість цієї програми визначається вартістю одного робочого місця, і зі збільшенням кількості користувачів відповідно зростає. Так, при кількості користувачів від 20 до 40 осіб, вартість може бути досить високою. Крім ціни, освоєння програми також може спричиняти певні труднощі, бо правильно працювати там зможуть тільки висококваліфіковані працівники.

«BAS (БАС) Бухгалтерія ПРОФ» [1]- призначена для автоматизації бухгалтерського та податкового обліку, включно з підготовкою обов'язкової (регламентованої) звітності, в організаціях, що здійснюють будь-які види комерційної діяльності: оптову та роздрібну торгівлю, комісійну торгівлю (включно із субкомісією), надання послуг, виробництво тощо. Бухгалтерський і податковий облік ведеться відповідно до чинного законодавства України.

«BAS (БАС) Бухгалтерія ПРОФ» забезпечує вирішення всіх завдань, що стоять перед бухгалтерською службою підприємства, якщо бухгалтерська служба повністю відповідає за облік на підприємстві, включно, наприклад, з випискою первинних документів, обліком продажів тощо.

До складу «BAS (БАС) Бухгалтерія ПРОФ» включено план рахунків бухгалтерського обліку, що відповідає Наказу Міністерства Фінансів України «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції з його використання» від 30 листопада 1999 р. №291. Склад рахунків, організація аналітичного, валютного, кількісного обліку на рахунках відповідають вимогам законодавства щодо ведення бухгалтерського обліку

та відображення даних у звітності. За необхідності користувачі можуть самостійно створювати додаткові субрахунки та розрізи аналітичного обліку.

Список основних можливостей системи: облік ПДВ - відповідно до норм українського законодавства; облік податку на прибуток - автоматичне формування податкової декларації; регламентована звітність - звіти власникам компанії та державним органам; бухгалтерські звіти - для аналізу за залишками, оборотами і проводками; підтримка різних систем оподаткування; кадровий облік та облік заробітної плати; облік основних засобів - амортизація, модернізація, списання, інвентаризація; облік товарів і матеріалів - різні способи оцінки реалізованої продукції; складський облік - автоматична звірка з обліковими даними; облік торгових операцій - спрощення обліку поставок, реалізації, повернень; облік комісійної торгівлі - розрахунок комісійної винагороди; облік операцій з тарою - облік багатооборотної тари в рамках специфіки оподаткування; облік готівкових і безготівкових грошових коштів; розрахунки з покупцями та постачальниками - автоматичний розрахунок курсової різниці; розрахунок собівартості - готової продукції, напівфабрикатів і послуг; облік витрат - існує можливість розподілити витрати за групами; операції по закриттю місяця - спрощення обов'язкової звітності по закриттю місяця; засоби для швидкого освоєння програми - допомога у швидкому освоєнні програми.

Указом Президента України від 15.04.2023 р. №227/2023 введено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 квітня 2023 року «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» [52].

Тим самим, запроваджено санкції проти низки російських ІТ-компаній, які розробляють, популяризують та розповсюджують програмне забезпечення для автоматизації бізнесу, зокрема: «1С», «Парус», «Галактика», «Бітрікс24» та інші.

Заборона на використання російських бухгалтерських систем в Україні поки що не поширюється на приватні компанії, але рекомендується не гаяти

часу та одразу обирати альтернативне рішення, зважаючи на ризики, пов'язані з використанням програмного забезпечення з країни-агресора.

На Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» здійснюється централізований облік. Обліковий апарат зосереджений у бухгалтерії підприємства, в якій здійснюється ведення всього синтетичного та аналітичного обліку на основі первинних і зведених документів, що надходять з окремих підрозділів, які здійснюють первинну реєстрацію господарських операцій.

На філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» для ведення бухгалтерського обліку існує структурний підрозділ - бухгалтерська служба, очолювана головним бухгалтером, який підпорядковується безпосередньо генеральному директору та несе відповідальність за формування облікової політики, ведення бухгалтерського обліку, своєчасного подання повної та достовірної бухгалтерської звітності.

Головний бухгалтер забезпечує відповідність здійснюваних операцій законодавству, контроль за рухом майна і виконанням зобов'язань. Вимоги головного бухгалтера щодо документального оформлення необхідних операцій і подання в бухгалтерію необхідних документів і відомостей обов'язкові для всіх працівників підприємства.

Заступник головного бухгалтера забезпечує суворе дотримання основних положень з первинного обліку господарських операцій, суворе дотримання касової та розрахункової дисципліни; здійснює постійний контроль за своєчасним оформленням приймання та витрат грошових коштів; організовує облік основних фондів, сировини, матеріалів, палива, готової продукції, грошових коштів та інших цінностей, а також забезпечує правильне документальне відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій, пов'язаних із рухом грошових коштів, документальне відображення на них грошових коштів; веде бухгалтерську звітність.

Бухгалтерія здійснює облік решти операцій, її працівники ведуть Головну книгу, складають бухгалтерський баланс та інші форми фінансової

звітності. На підприємстві застосовується журнально-ордерна форма бухгалтерського обліку з використанням усіх журналів-ордерів. Запис до журналів-ордерів здійснюють щоденно з допоміжних відомостей, які слугують для накопичення та групування даних первинних документів. Господарські операції записуються до журналів-ордерів у міру їх здійснення та оформлення документами. Перевірені місячні підсумки журналів-ордерів записують до Головної книги. За даними Головної книги, журналів-ордерів і допоміжних до них відомостей складають бухгалтерський баланс та інші форми звітності. Автоматизований облік ведеться по всьому підприємству, на якому застосовується програма «BAS (БАС) Бухгалтерія ПРОФ».

Облік власного капіталу в програмі BAS Бухгалтерія розпочинається з формування статутного капіталу (рис. 1.3).

N	Дебет	Кредит	Сума
1	46 ПЛАТ "МОЛОЧНИЙ АЛЬЯНС"	401 ТДВ "ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД"	3 796 716,00

Рис. 1.3. Відображення статутного капіталу зафіксованого в установчих документах товариства

Джерело: скріншот програми BAS Бухгалтерія

Операція по обліку статутного капіталу починається з оголошення внеску перерахування долей зареєстрованого капіталу з дебету рахунку 46 в кредит рахунку 40. Оскільки зареєстрований (пайовий) капітал поповнюється нечасто, то регламентованого документа типу «Формування статутного фонду» в даній програмі немає. Але програма дозволяє відділу бухгалтерії обійтися і іншими можливостями цієї програми [22].

Бухгалтерський облік статутного капіталу ведеться з використанням синтетичного рахунка 40, який включено до плану рахунків бухгалтерського обліку, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.11.1999 р. № 291 [19].

Цей синтетичний рахунок належить до категорії пасивних. За кредитом рахунку відображають залишок коштів та їх надходження, за дебетом - вибуття, списання коштів. Сальдо на рахунку може бути тільки кредитовим, яке відображає суму сформованого статутного капіталу організації. Часто він використовується в кореспонденції з іншим синтетичним рахунком - 67, також затвердженим законодавчо.

У процесі обліку власного капіталу може знадобитися задіяти низку додаткових субрахунків за рахунками 40 і 67.

Облік капіталу належить до категорії пасивних. За кредитом рахунку відображають залишок коштів та їх надходження, за дебетом - вибуття, списання коштів.

Використання програмного забезпечення для ведення бухгалтерського обліку, загального аналізу фінансово-господарської діяльності та обліку власного капіталу є дуже важливим.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I

Власний капітал - важлива і невід'ємна частина фінансових ресурсів будь-якого підприємства, організованого у формі акціонерного товариства, товариства (партнерства) на паях або приватного (одноосібного) підприємства. Формування капіталу є обов'язковим етапом, що передуює початку діяльності підприємства.

Власний капітал характеризує загальну вартість коштів підприємства, що належать йому на праві власності і використовуються ним для формування певної частини активів. Ця частина активу, сформована за рахунок інвестованого в них власного капіталу, являє собою чисті активи підприємства. Власний капітал містить у собі різні за своїм економічним

змістом, принципами формування та використання джерела фінансових ресурсів: зареєстрований (пайовий), додатковий, резервний капітал. Крім того, до складу власного капіталу, яким може оперувати господарюючий суб'єкт без застережень під час вчинення правочинів, входить нерозподілений прибуток; фонди спеціального призначення та інші резерви.

Основними нормативними документами, що регламентують бухгалтерський облік джерел власних коштів, є:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV [16];

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73;

4. Наказ Мінфіну від 07.02.2013 № 73 «Про затвердження Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»;

3. Наказ Мінфіну від 30.11.1999 № 291 «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування».

Ці документи регулюють фінансові відносини з використання коштів з фондів нагромадження і споживання, а також додаткового і резервного капіталів за цільовим призначенням.

У складі власного капіталу організації, як правило, перебуває: зареєстрований (пайовий) капітал (рахунок 40); капітал у дооцінках (рахунок 41); додатковий капітал (рахунок 42); резервний капітал (рахунок 43); нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (рахунок 44).

Порядок бухгалтерського обліку власного капіталу відображено у Законі України від 16.07.1999 р. № 996-XIV, Наказі Мінфіну від 07.02.2013 № 73, Положеннях з бухгалтерського обліку, Обліковій політиці організації та інших документах.

В Україні найпоширенішими програмами для обліку власного капіталу є «Парус-Бухгалтерія», MASTER:Бухгалтерія, та «BAS (БАС) Бухгалтерія ПРОФ».

В балансі власний капітал відображається сума рядків 1400, 1410, 1415 і 1420. Для їх розрахунку слід використовувати відповідно показники сальдо синтетичних рахунків: 40 (zareєстрований капітал), 42 (додатковий капітал), 43 (резервний капітал) і 44 (нерозподілений прибуток). Сумарно власний капітал визначається як такий, що відповідає показнику рядка 1495 бухгалтерського балансу.

РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ФІЛІЇ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД» «ЯГОТИНСЬКЕ ДЛЯ ДІТЕЙ» ТА ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

2.1. Організаційно-економічна характеристика та організація обліку на Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Філія «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» - унікальне молочне підприємство в Україні. Завод виробляє молочну продукцію для дітей віком від 6 місяців під торговою маркою «Яготинське для дітей». Юридична адреса: 07600, Київська область, селище міського типу Згурівка, вулиця Коцюбинського, 6. Філія не перебуває на стадії ліквідації. Філія «Яготинське для дітей», філія Яготинського маслозаводу, розпочала свою діяльність 25 жовтня 2012 року. Тоді ж було запущено бренд «Яготинське для дітей».

Філія «Яготинське для дітей» розташована неподалік від Яготинського маслозаводу, який вже 55 років є лідером ринку. Завод розташований на території 325-гектарного природного заповідника «Згурівський дендропарк», національного парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва та одного з найбільших дендропарків України [41].

«Яготинське для дітей», філія Яготинського маслозаводу, входить до групи компаній «Молочний альянс» і використовує завод для виробництва своєї продукції:

- дотримується як українських, так і міжнародних стандартів;
- використовує сучасні технології, щоб зробити свою продукцію

корисною та з натурального молока

- враховує смакові вподобання дітей.

Види діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»:

- 10.86 (виробництво дитячого та дієтичного харчування),
- 10.51 (перероблення молочних продуктів, виробництво масла та сиру),
- 10.89 (виробництво інших харчових продуктів),
- 46.33 (оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами),
- 47.11 (роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах з перевагою продуктів харчування, напоїв і тютюнових виробів).

Усі дитячі молочні продукти «Яготинське» виготовляються виключно з сертифікованого натурального молока. На фермі не використовують цукор, консерванти, синтетичні барвники та інші шкідливі добавки. Продукція містить лише фруктозу та натуральні фруктово-ягідні наповнювачі. Кожна партія готової продукції проходить суворий контроль якості. Для того, щоб зберегти всі смакові та поживні якості, ми використовуємо скляні пляшки, які є найкращою та найбезпечнішою тарою. Ось як виробляє продукцію для дітей Яготинська філія:

- біфілакт 3,2% жирності;
- йогурти (чорнично-малиновий 2,5% жирності, грушево-яблучний 2,5% жирності, бананово-полуничний 2,5% жирності, абрикосово-обліпиховий 2,5% жирності, персиковий 2,5% жирності, малиново-шипшиновий 2,5% жирності, безлактозний 3,0% жирності)
- молочні каші (молочно-злакова 2,0% жирності, молочно-пшенична з яблуком та фенхелем 2,0% жирності, молочно-пшенична 2,0% жирності, молочно-рисова 2,0% жирності);

- кефіри (кефір безлактозний 3,2% жирності, кефір вітамінний 3,2% жирності);
- молочні коктейлі (молочний коктейль «Шоколад», молочний коктейль «Полуниця», молочний коктейль «Банан»);
- молоко (молоко ультрапастеризоване 3,2% жирності, молоко ультрапастеризоване 2,6% жирності, молоко безлактозне 2,5% жирності, молоко безлактозне 3,2% жирності, молоко вітамінізоване 3,2% жирності)
- сир кисломолочний (сир кисломолочний безлактозний 5,0% жирності, сир кисломолочний 5% жирності);
- солодкі сирки та десерти (грушевий сир 4,2% жиру, абрикосово-банановий сир 4,2% жиру, яблучно-полуничний сир 4,2% жиру, малиново-сливовий сир 4,2% жиру, банановий сир 4,2% жиру, персиковий сир 4,2% жиру, чорничний сир 4,2% жиру).

Кредо філії «Яготинське для дітей» таке ж, як і у інших компаній АТ «Молочний альянс»: «Ми дбаємо про здоров'я українського народу і виробляємо натуральні, якісні молочні продукти для маленьких українців за доступними цінами!» [42].

Організаційна структура підприємства наведена на рис. 2.1.

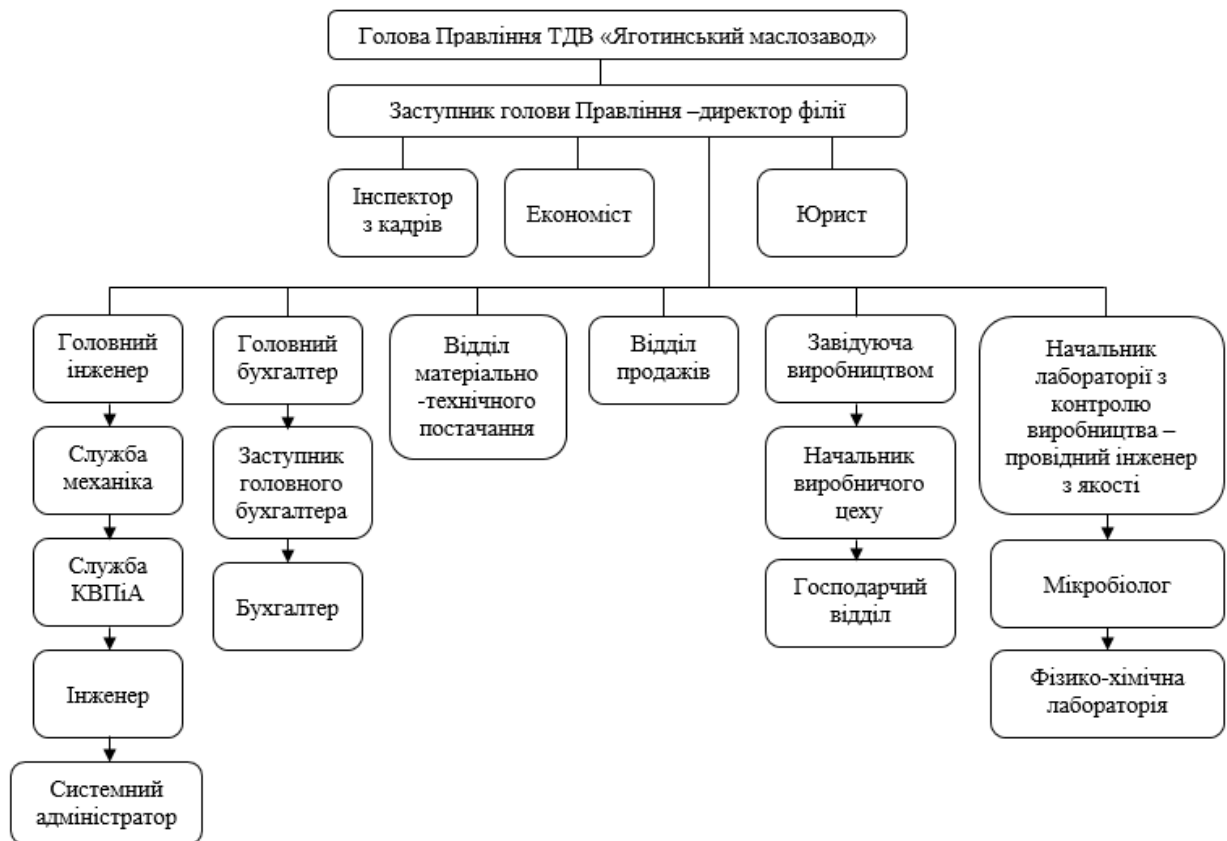

Рис. 2.1. Організаційна структура управління Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Джерело: [42]

«Яготинське для дітей», має лінійно-функціональну організаційну структуру, яка є поєднанням лінійної та функціональної структури. Основним принципом є розподіл повноважень та відповідальності відповідно до функцій та вертикальних механізмів прийняття рішень. Управління відбувається в рамках лінійних та функціональних підрозділів, які підтримують лінійних керівників у вертикальних процесах прийняття рішень. Ці підрозділи відповідають за виконання відповідних управлінських функцій.

Управління філією відповідно до статуту та правил процедури забезпечується директором, який призначається та звільняється з посади. Генеральним директором компанії, за попереднім погодженням з Наглядовою радою компанії.

Голова Наглядової ради також відповідає за призначення членів Наглядової ради та за звільнення заступників керівника філії, головного інженера та керівника філії та головного бухгалтера.

Голові Наглядової ради та директору підпорядковуються директор відділу кадрів, директор економічного відділу, головний юрист, директор з маркетингу, начальник по виробництву, головний інженер та головний бухгалтер.

Організаційна структура «Яготинський для дітей» складається з наступних структурних підрозділів: фінансовий відділ, відділ кадрів, технологічний відділ, відділ матеріально-технічного постачання, відділ збуту, виробничий відділ та лабораторія.

Для кожної компанії важливо створити раціональну і правильну виробничу структуру. Виробнича структура компанії - це спосіб організації виробничого процесу на підприємстві, який являє собою сукупність цехів, відділів і фабрик, пов'язаних між собою технічними та виробничими зв'язками.

Структура технології виробництва Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» представлена на рис.2.2.

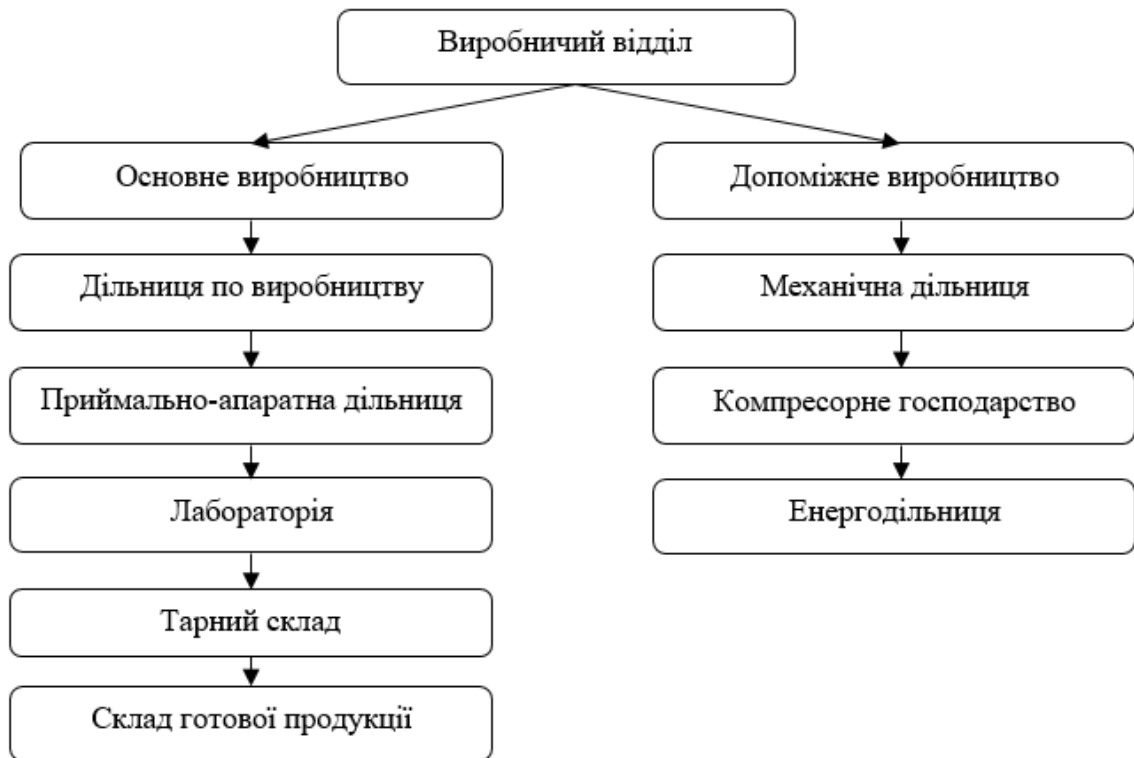

Рис.2.2 Виробнича структура Філії ТДВ «Яготинський маслозавод»
«Яготинське для дітей»

Джерело: [42]

Виробничий відділ Філії складається із основного та допоміжного виробництва, які включають в себе допоміжні підрозділи. Основне виробництво безпосередньо займається виробництвом продукції, до нього відносяться: цехи, де виробляється продукція; лабораторія; склади. Безперервну роботу основного виробництва забезпечує допоміжне виробництво, до складу якого входить механічна дільниця, що займається ремонтом обладнання; компресорне господарство; енергодільниця.

Для правильної організації бухгалтерського обліку на виробництві, необхідно опрацювати облікову політику, яка передбачає вибір низки методичних заходів щодо організації та ведення бухгалтерського обліку виробництва.

На досліджуваному виробництві, згідно з обліковою політикою, організації бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів

здійснення господарських операцій у первинних документах, зберігання оброблених документів та звітності покладено на завідувача виробництва.

Основними завданнями бухгалтерії філії ТДВ «Яготинський маслозавод» є:

- ведення бухгалтерського обліку з метою забезпечення дотримання вимог законодавства України;
- оперативне та ефективне ведення бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності;
- правильне складання звітності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»;
- своєчасне забезпечення дієвого контролю за використанням ресурсів відповідно до затверджених нормативів та кошторисів.

Бухгалтерія є частиною адміністрації і тісно співпрацює з усіма виробничими структурами та виробничими службами. Взаємовідносини між бухгалтерією та окремими підрозділами підприємства полягають у тому, що бухгалтерія отримує від підрозділів документи, необхідні для обліку і контролю, а натомість надає їм інформацію про результати їхньої роботи.

Філія веде бухгалтерський облік своїх господарських операцій, а також облік господарських операцій підпорядкованих йому відділень, веде бухгалтерський облік за різними напрямками діяльності філії та готує щоквартальну фінансову звітність.

Структура бухгалтерії подана на рис. 2.3.

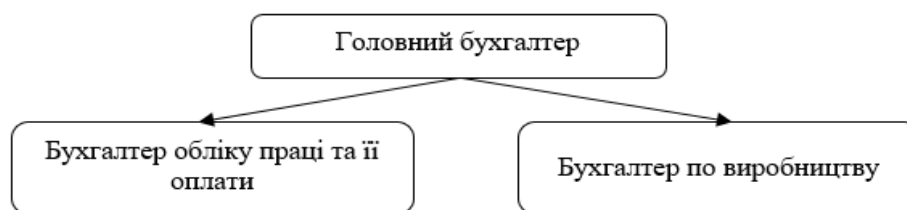

Рис. 2.3. Структура бухгалтерії Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Джерело: [42]

Виробничий облік здійснюється відділом, який є самостійною виробничою одиницею під керівництвом головного бухгалтера. Крім головного бухгалтера, на підприємстві працюють бухгалтери за різними напрямками діяльності.

Завдання, обов'язки, права та відповідальність працівників бухгалтерії викладені у відповідних посадових інструкціях.

Бухгалтерський облік ведеться відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 № 994-XIV, Інструкцій та Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, а також Положенням про облікову політику Товариства, Положенням про бухгалтерський облік, Статут товариства.

Головний бухгалтер належить до професійної групи «Керівники», здійснює управління персоналом бухгалтерії та підпорядковується керівнику виробництва.

Головний бухгалтер:

- постійно і в робочому порядку вимагає від структурних підрозділів, відділів та працівників суворого дотримання системи оформлення та подання первинних бухгалтерських документів;
- здійснює постійний контроль за достовірністю відображення на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій;
- щоденно контролює, за погодженням з власником або керівником підприємства, та забезпечує перерахування податків і зборів відповідно до вимог законодавства, проведення розрахунків з іншими кредиторами відповідно до договірних зобов'язань;
- регулярно забезпечує конфіденційність інформації, що стосується діяльності товариства;
- професійно забезпечує підготовку фінансової звітності компанії на основі даних бухгалтерського обліку, готує фінансову звітність компанії, організовує її підписання та подає її користувачеві у встановлені строки;

- самостійно вживає всіх необхідних заходів для запобігання несанкціонованих і непомітних змін записів у первинних документах та регістрах бухгалтерського обліку, а також для забезпечення схоронності оброблених документів, реєстрів і фінансової звітності протягом встановленого період часу;
- на законних підставах дотримується правил внутрішнього трудового розпорядку, правил техніки безпеки при роботі з оргтехнікою, заходів протипожежної безпеки;
- самостійно організовує та контролює ведення касових операцій, доцільним та ефективним використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів;
- регулярно проводить аналіз діяльності підприємства в розрізі показників обліку та звітності з метою виявлення внутрішніх резервів, недопущення непродуктивних витрат;
- регулярно бере участь у процесі підбиття підсумків діяльності компанії, оформленні матеріалів, пов'язаних з вузькими місцями та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжок та псування активів підприємства
- зобов'язаний, у разі звільнення, передати справи директору-розпоряднику або призначеній ним посадовій особі, або призначеній ним посадовій особі.

Бухгалтер з обліку праці та заробітної плати належить до професійної групи «Фахівці» і підпорядковується головному бухгалтеру.

Призначається на посаду та звільняється з посади наказом директора відповідно до вимог Кодексу законів про працю України та чинного трудового законодавства про працю.

Бухгалтер з обліку праці та її оплати:

- регулярно забезпечує ведення обліку відповідно до єдиної методології з урахуванням специфіки практики компанії та технології обробки даних бухгалтерського обліку, а саме:

- веде первинний облік заробітної плати;
- здійснює нарахування та облік заробітної плати, видає довідки працівникам

- контролює замовлення та видачу довідок про заробітну плату;
- відповідає за дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку, правил техніки безпеки при роботі з оргтехнікою, заходів пожежної безпеки, правил техніки безпеки, гігієни праці та виробничої санітарії.

Бухгалтер з виробництва належить до професійної групи «Фахівці» і підпорядковується головному бухгалтеру.

Призначення на посаду та звільнення з посади наказом директора відповідно до вимог Кодексу законів про працю України та чинного трудового законодавства.

Бухгалтер з виробництва:

- забезпечує ведення бухгалтерського обліку відповідно до єдиних методологічних принципів з урахуванням специфіки діяльності підприємства та технології переробки даних бухгалтерського обліку.

- дотримується правил внутрішнього трудового розпорядку, правил техніки безпеки при роботі з оргтехнікою та протипожежних заходів, інструкції з охорони праці та техніки безпеки на робочому місці.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», облікова політика визначається як сукупність принципів методів і процедур, якими керується підприємство при складанні та поданні фінансової звітності [15]. Її основна мета полягає в тому, щоб забезпечити достовірну інформації про фінансовий стан суб'єкта господарювання, результати його діяльності, яка необхідна всім користувачам фінансової звітності для прийняття відповідних управлінських рішень. Конкретні принципи, методи і процедури, що використовуються при складанні певної фінансової звітності є частиною облікової політики [26].

Основною метою облікової політики є:

- спрощення облікового процесу та лібералізація системи бухгалтерського обліку в товаристві;
- визначення методології бухгалтерського обліку активів, капіталу і зобов'язань підприємства, фактів господарської діяльності та результатів діяльності підприємства на основі загальноприйнятих принципів і правил;
- надання повної, правдивої та неупередженої інформації для керівництва з метою ефективного управління фінансово-господарською діяльністю товариства та визначення стратегії його подальшого розвитку;
- забезпечення формування та своєчасного надання інформації для різних користувачів, яка міститься у фінансовій звітності;
- роз'яснення користувачам внутрішньої та зовнішньої звітності конкретних правил і процедур бухгалтерського обліку та звітності;
- регулярне та послідовне складання фінансової звітності;
- підвищення ефективності бухгалтерського обліку в компанії.

Наказ про облікову політику Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» показано в додатку В.

Відповідно до Наказу про облікову політику № 9/п від 08.01.2010 р. Філії

ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», облікова політика ведеться відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р., відповідно з Національними стандартами бухгалтерського обліку та відповідно до «Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій» затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р., бухгалтерський облік ведеться за журнально-ордерною формою, для його ведення створено бухгалтерську службу та використовуються технічні засоби обробки даних. Встановлено відповідальність за несвоєчасне складання первинних документів та облікових реєстрів. Особи, які склали та підписали ці документи, несуть відповідальність за складання бухгалтерського обліку та фінансової звітності

відповідно до законодавства, перед проведенням інвентаризації. Створено постійно діючу комісію з питань введення в експлуатацію та амортизації активів і матеріалів.

Інформація про господарські операції філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за звітний період узагальнюється з облікових реєстрів у фінансову звітність.

Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності відповідно до законодавства, філія «Яготинське для дітей» ТДВ «Яготинський маслозавод» зобов'язана перед складанням річної фінансової звітності провести інвентаризацію відповідно до «Інструкції по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків».

Філія «Яготинське для дітей» ТДВ «Яготинський маслозавод» використовує рахунки та субрахунки відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку.

Облікова політика філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» базується на таких принципах бухгалтерського обліку: обачність, повного висвітлення, автономності, послідовності, безперервності, нарахування та відповідності доходів і витрат, історичної (фактичної) собівартості, превалювання сутності над формою, єдиного грошового вимірника та періодичності.

Облікова політика підприємства документально оформлена у вигляді Наказу про облікову політику ТДВ «Яготинський маслозавод» та його філій, яке набуває статусу юридичного документу після його затвердження. Наказ про облікову політику є основним внутрішнім документом, що регулює організацію облікового процесу на підприємстві і є обов'язковим для виконання всіма підрозділами та працівниками товариства.

Метою цього наказу є встановлення єдиних організаційних та методологічних засад ведення бухгалтерського обліку, розподілу відповідальності та обов'язків щодо його організації та ведення, формування

первинної документації, складання та подання звітності з метою задоволення інформаційних потреб користувачів.

Наказ про облікову політику товариства складається з наступних розділів:

- 1) Загальні положення;
- 2) Організаційно-технічна складова облікової політики;
- 3) Методологічна складова облікової політики;
- 4) Зміни в обліковій політиці.

Зміни та доповнення до Наказу вносяться шляхом оформлення додатків до нього або шляхом викладення його в новій редакції. Всі зміни та доповнення повинні бути затверджені директором філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей». Вирішальну роль у формуванні облікової політики відіграють директор та головний бухгалтер. Успішна реалізація облікової політики підприємства залежить від їхньої компетентності та взаємовідносин.

Облікова політика філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» спрямована на створення на підприємстві такої системи бухгалтерського обліку, яка дає змогу надати користувачам безумовну інформацію, сформовану з урахуванням специфіки конкретного підприємства.

2.2. Аналіз виробничо-господарської діяльності та фінансового стану

Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Аналіз відіграє важливу роль при оцінці ефективності господарської діяльності підприємства. Будь-яка підприємницька діяльність потребує постійного контролю та аналізу процесів, під дію яких потрапляє підприємство в сучасних умовах господарювання. Це, насамперед передусім, пов'язано зі зміною зовнішніх умов, кон'юнктури ринку, податкового законодавства тощо. Суть проблеми полягає в тому, що більшість

підприємців, які зіткнулися з перешкодами, і не замислюються про необхідність аналізу своєї діяльності, а тому взагалі його не здійснюють.

Аналіз необхідний на всіх етапах підприємницької діяльності: від задумів і формування підприємства до поступового підвищення ефективності його господарювання. Саме на основі результатів аналізу розробляються і формуються управлінські рішення, які в сучасних умовах жорсткої конкуренції не можуть прийматися інтуїтивно або приблизно.

Основним завданням аналізу господарської діяльності є оцінка використання активів, доходів і витрат за звітний період, виявлення чинників, що негативно або позитивно вплинули на кінцеві фінансові результати

Аналіз основних техніко-економічних показників містить у собі: порівняння оцінюваних показників підприємства з відповідними показниками інших підприємств, що здійснюють аналогічну діяльність; зіставлення різних показників підприємства між собою; зіставлення однойменних показників підприємства за різні часові періоди; зіставлення планових і фактично досягнутих показників підприємства.

Використовуючи фінансову звітність (див. Додаток А та Б) проаналізуємо основні техніко-економічні показники діяльності [53] Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за 2021-2022 роки, дані представимо в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за 2021-2022 роки

№	Показник	Розрахунок	Роки		Абсолютне відхилення	Темп приросту
			2021	2022		
1	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн	Ф2, р2000	3103661	3736091	632430	20,38
2	Середньооблікова чисельність чол.	Ф.1-П р.829	982	934	-48	-4,89

Продовження табл. 2.1

3	Фонд оплати праці штатних працівників, тис. грн	Ф2, p2505	168573	195918	27345	16,22
4	Середньорічна продуктивність праці, тис грн/особу	p1/p2	3160,55	4000,10	839,55	26,56
5	Середньорічна оплата праці, тис грн/чол	p3/p2	171,66	209,76	38,1	22,19
6	Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн	(поч. року Ф1, р 1011+ на кін. року Ф1,p1011) / 2	431098,5	403896	-27202,5	-6,31
7	Фондовіддача грн/грн	p1/p6	7,20	9,25	2,05	28,48
8	Середньорічна вартість оборотних засобів, грн/грн	(поч. року Ф1, р 1195+ на кін. року Ф1,p1195) / 2	1084743,5	1373485,5	288742	26,62
9	Коефіцієнт обертання оборотних засобів, об.	p1/p8	2,86	2,72	-0,14	-4,93
10	Власний капітал, тис. грн	Ф1, p1495	529401	685040	155639	29,40
11	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	Ф2, p2050	2784504	3090847	306343	11
12	Операційні витрати, тис. грн	Ф2, p2550	2721434	3152908	431474	15,85
13	Матеріальні витрати, тис. грн	Ф2, p2500	2237345	2634094	396749	17,73
14	Матеріаловіддача, грн/грн	p11/p13	1,24	1,17	-0,07	-5,72
15	Витрати на 1 грн реалізованої продукції, коп	p11/p1	89,72	82,73	-6,99	-7,79
16	Валовий прибуток (збиток), тис. грн	Ф2, p2090	319157	645244	326087	102,17
17	Чистий прибуток (збиток), тис. грн	Ф2, p2350	(63319)	155639	218958	345,8
18	Рентабельність активів, %	p17/p(поч. року Ф1, р 300+ на кін. року Ф1,p1300) / 2	-4,05	8,64	12,69	x
19	Рентабельність виробничих запасів, %	p17/виробничі фонди	-0,25	0,61	0,86	x
20	Рентабельність реалізованої продукції, %	p17/p1	-0,02	0,04	0,06	x
21	Рентабельність власного капіталу, %	p17/p10	-0,12	0,23	0,35	x

Джерело: розраховано автором згідно звітності підприємства

Протягом останніх двох років Філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» є прибутковим: у 2022 році чистий прибуток склав 155639 тис. грн, що на 218958 тис. грн більше, ніж у 2021 рр.

У 2022 році середньооблікова кількість штатних працівників зменшилась на 48 осіб, а витрати на оплату праці збільшились на 27345 тис. грн або на 16,22%. Продуктивність праці зросла на 839,55 тис. грн на одну особу та склала 4000,1 тис. грн у 2022 році. Середньорічна вартість основних засобів Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» у 2022 році склала 403896 тис. грн, що на 27202,5 тис. грн менше, ніж у 2021 році.

У 2022 році рентабельність власного капіталу зросла на 0,35% в порівнянні з 2021 роком. Коефіцієнт оборотності оборотного капіталу Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» у 2022 році склав 2,72, що на 0,14 менше, ніж у 2021 році, а рентабельність продукції збільшилась на 0,06% до 0,04% у 2022 році.

Аналіз фінансового стану підприємства закінчують його комплексною оцінкою. Оцінка фінансового стану є частиною загального аналізу фінансової діяльності. Його предметом виступають показники фінансової діяльності підприємства. Основною метою фінансового аналізу кожного господарського суб'єкта є оцінка ефективності економічних процесів і фінансового стану. Досягнення цієї мети передбачає здійснення аналізу на найважливіших ділянках фінансово-господарської діяльності, які і виступають його головними об'єктами [5].

Для висвітлення методичних аспектів аналізу фінансового стану підприємства ми використовували дані фінансової звітності Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за 2021-2022 роки, розрахунки аналізу фінансового стану представлено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Аналіз фінансового стану Філії ТДВ «Яготинський маслозавод»
«Яготинське для дітей» за 2021-2022 рр.

№	Показник	Розрахунок	Роки		Абсолютне відхилення	Темп приросту
			2021	2022		
1	Коефіцієнт покриття	$\Phi 1p.1195/\Phi 1p.1695$	1,43	1,47	0,04	2,83
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\Phi 1 (p.1195 - p.1100 - p.1110)/\Phi 1p.1695$	1,22	1,32	0,10	7,88

Продовження табл. 2.2

3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\Phi 1 (p.1160+p.1165) / \Phi 1 p.1695$	0,04	0,01	-0,03	-81,95
4	Коефіцієнт платоспроможності	$\Phi 1 p.1495 / \Phi 1(p.1595+ p.1695)$	0,51	0,51	0	0
5	Коефіцієнт фінансування	$\Phi 1(p.1595+p.1695) / \Phi 1 p.1495$	1,97	1,96	-0,01	-0,63

Джерело: розраховано автором згідно звітності підприємства

Провівши всі розрахунки фінансового стану, можна зробити наступні висновки.

Коефіцієнт покриття становить 1,43 у 2021 році та 1,47 у 2020 році, що є збільшенням на 2,33% порівняно з попереднім роком. Коефіцієнт покриття знаходиться в межах від 2 до 2,5), що означає, що платоспроможність компанії є середньою.

Коефіцієнт швидкої ліквідності становить 1,22 у 2021 році та 1,32 у 2022 році, що відповідає зростанню на 7,88%. для всієї гривні. Це означає, що на одне зобов'язання припадає 1,2 копійок ліквідних активів, що є низьким показником для більшості секторів, але в секторі роздрібною торгівлі цей показник є низьким, оскільки більша частина ліквідних активів інвестована в запаси.

Для коефіцієнту абсолютної ліквідності значення є низьким, що свідчить про те, що компанія не в змозі сплатити свої борги при настанні строку їх погашення.

Коефіцієнт платоспроможності залишився не змінним у 2021-2022 роках та становить 0,51.

Коефіцієнт фінансування зменшився на 0,63% у 2022 році в порівнянні з 2021 роком.

В цілому, техніко-економічні показники та оцінка фінансового стану досліджуваного підприємства знаходяться в нормі, крім того Філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» є прибутковим підприємством і постійно знаходиться в розвитку, що позитивно впливає на його продуктивність.

2.3. Аналіз організації обліку власного капіталу на Філії ТДВ

«Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Однією з найважливіших цілей будь-якого підприємства є збереження джерела доходу, тобто власного капіталу. Власний капітал організації - це майно, яке вільне від зобов'язань і використовується як якості активів. Фінансову стійкість підприємства визначають за структурою та величиною власного капіталу. Необхідно провести аналіз власного капіталу, щоб визначити забезпеченість підприємства ним, джерела формування, дають оцінку змін у динаміці та можливості для зростання. Інформація про власний капітал міститься в бухгалтерському балансі підприємства та у звіті про зміни капіталу. Результати, отримані в ході проведеного аналізу, дадуть змогу дати оцінку фінансовому стану організації і також визначити перспективи його розвитку. Ця інформація потрібна засновникам, потенційним інвесторам і аудиторам. На прийняття управлінських рішень короткострокового і довгострокового характеру впливає структура, динаміка і величина власного капіталу. Структура власного капіталу включає в себе зареєстрований (пайовий) капітал, додатковий капітал, резервний капітал і нерозподілений прибуток. Під час визначення частки компонентів враховується взаємозв'язок між кожним елементом і загальною вартістю власного капіталу. Власний капітал представляє суми, отримані від власників і накопичені в ході діяльності [27]. У процесі оцінки власного капіталу вирішуються певні завдання:

- з урахуванням структури власного капіталу, визначення ефективного використовуваного капіталу.
- аналіз руху капіталу з використанням коефіцієнтів надходження, вибуття, а також з коефіцієнтом використання.
- за допомогою коефіцієнта фінансової стійкості визначити стійкість підприємства.
- виявлення важливих показників розвитку капіталу - рентабельності.

Під час проведення аналізу визначають співвідношення між майном підприємства та власного капіталу. Аналіз проводять із використанням загального показника власного капіталу або його структурних компонентів. Визначається стабільність компанії та незалежність від кредитів. Показником стійкості є низький коефіцієнт фінансової залежності, який вказує на залучення зовнішніх джерел. Одним із найважливіших показників аналізу власного капіталу є його рух, ці дані розраховуються на основі показників, прийнятих на початок і кінець звітного періоду [29].

Перейдемо до аналізу власного капіталу Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

Складемо таблицю 2.3 для аналізу складових частин власного капіталу, а також для виявлення причин зміни його елементів і в кінцевому підсумку оцінки цих змін.

Таблиця 2.3

Аналіз структури власного капіталу Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за 2021-2022 рр.

Показники	2021		2022		Відхилення	
	тис. грн	%	тис грн	%	абсолютних величин	питомих ваг
Зареєстрований (пайовий) капітал	3797	0,72	3797	0,55	0	-0,16
Капітал у дооцінках	-	-	-	-	-	-
Додатковий капітал	-	-	-	-	-	-
Резервний капітал	1528	0,29	1528	0,22	0	-0,07
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	524076	98,99	679715	99,22	155639	0,23
Неоплачений капітал	-	-	-	-	-	-
Вилучений капітал	-	-	-	-	-	-
Усього за розділом I	529401	100,0	685040	100,0	155639	-

Джерело: розраховано автором згідно звітності підприємства

Як показано в таблиці 2.3 за аналізований період, у структурі власного капіталу відбулися значні зміни. За 2022 рік власний капітал підприємства збільшився на 155639 тис. грн. і склав 685040 тис. грн.

Це відхилення було викликано таким фактором, як збільшення частки нерозподіленого прибутку в структурі сукупного капіталу на 0,23% або на 155639 тис. грн. Величина зареєстрованого (пайового) капіталу протягом

аналізованого періоду не змінилася, залишилася рівним 3797 тис. грн., але його питома вага знизилася на 0,16%. Резервний капітал так само не змінився і становить 1528 тис. грн руб., а його частка в структурі власного капіталу знизилася на 0,07%. Додатковий капітал відсутній.

Нам необхідно скласти аналітичну таблицю 2.4 для того, щоб проаналізувати рух власного капіталу.

Таблиця 2.4

Аналіз руху власного капіталу Філії ТДВ «Яготинський маслозавод»
«Яготинське для дітей» за 2021-2022 рр.

№ п/п	Показники	Найменування статей			
		Зареєстрований (пайовий) капітал	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)
1	Залишок на початок року	3797	-	1528	524076
1.1	Надходження	0	-	0	155639
1.2	Використано	0	-	0	0
2	Залишок на кінець року	3797	-	1528	679715
3	Абсолютна зміна залишку (п.1.1-п.1.2)	0	-	0	155639
	Темп росту, % (п.3/п.1*100%)	0	-	0	29,7%
	Коефіцієнт надходження (п.1.1/п.2)	0	-	0	0,23
	Коефіцієнт вибуття (п.1.2/п.2)	0	-	0	0

Джерело: розраховано автором згідно звітності підприємства

Провівши розрахунки в таблиці 2.4, можна дійти до низки висновків. Коефіцієнт надходження власного капіталу склав 0,23, включно з тим, що коефіцієнт надходження резервного капіталу і зареєстрованого (пайового) капіталу дорівнює нулю. А коефіцієнт надходження нерозподіленого прибутку 0,23. Коефіцієнт вибуття власного капіталу становить 0,00, оскільки, коефіцієнт вибуття зареєстрованого (пайового) капіталу, резервного капіталу та нерозподіленого прибутку дорівнює 0,00.

Перевищення коефіцієнта надходження над коефіцієнтом вибуття означає, що в організації відбувається процес збільшення власного капіталу. Цей показник є позитивним для організації.

Розрахуємо коефіцієнт накопичення власного капіталу:

$$K_H = \frac{\text{Резервний капітал} + \text{Нерозподілений прибуток}}{\text{Власний капітал}} \quad (2.1)$$

$$K_{H\ 2021} = \frac{1528 + 524076}{529401} = 0,992$$

$$K_{H\ 2022} = \frac{1528 + 679715}{685040} = 0,994$$

Цей показник характеризує використання власних коштів для розвитку основної діяльності компанії. У цьому випадку спостерігається позитивна динаміка, що свідчить про поступове нарощування власного капіталу.

У результаті аналізу було встановлено, що з 2021 по 2022 рік компанія накопичувала власний капітал. Коефіцієнт накопичення власного капіталу збільшився по відношенню до базового періоду на 0,002 і склав 0,994. Тому що компанія має збільшення власного капіталу на 29,4% за рахунок збільшення частки нерозподіленого прибутку на 0,23% (155639 тис. грн) у структурі власного капіталу.

Розрахуємо основні показники, що характеризують структуру капіталу:

$$K_{\text{незалежності}} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Валюта балансу}} \quad (2.2)$$

$$K_{\text{незалежності}\ 2021} = \frac{529401}{1574620} = 0,336$$

$$K_{\text{незалежності}\ 2022} = \frac{685040}{2029019} = 0,337$$

Коефіцієнт незалежності показує ступінь, у якій активи компанії формуються за рахунок власного капіталу. Розрахунки показують, що у 2022 році коефіцієнт збільшився на 0,001п і досяг 0,337, але цей показник відхиляється від норми, оскільки нормальне значення має бути 0,67-1,5. Цей показник означає, що зовсім невелика частина майна організації створюється за рахунок власного капіталу, що є негативним показником.

Далі порахуємо коефіцієнт фінансової стійкості

$$K_{\text{ф.с.}} = \frac{\text{Власний капітал} + \text{Довгострокові зобов'язання та забезпечення}}{\text{Валюта балансу}}$$

(2.3)

$$K_{\text{ф.с. 2021}} = \frac{529401 + 247574}{1574620} = 0,493$$

$$K_{\text{ф.с. 2022}} = \frac{685040 + 253895}{2029019} = 0,463$$

Із цих розрахунків можна зробити висновок, що компанія фінансово нестабільна. За 2022 р. коефіцієнт зменшився на 0,03 до 0,463, що є негативним показником, оскільки нормальне значення коефіцієнта фінансової стійкості має бути 0,67-1,5.

Наступним коефіцієнтом є коефіцієнт фінансування:

$$K_{\text{ф}} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Позичковий капітал}}$$

(2.4)

$$K_{\text{ф 2021}} = \frac{529401}{1045219} = 0,506$$

$$K_{\text{ф 2022}} = \frac{685040}{1343979} = 0,509$$

У 2021 році коефіцієнт фінансування склав 0,506. А за 2022 рік значення коефіцієнта збільшилось на 0,003 і досягло 0,509. Значення коефіцієнта фінансування становить менше 1, що означає, що більша частина активів компанії складається із позикових коштів. Це вказує на значний рівень фінансового ризику.

Рівень прибутковості власного капіталу можна оцінити за допомогою такого показника, як рентабельність власного капіталу. Для розрахунку цього показника використовується така формула:

$$R_{\text{ВК}} = R_{\text{ПР}}(\text{рентабельність продажів}) \cdot \text{Коефіцієнт капіталовіддачі} \cdot \text{Коефіцієнт фінансової залежності}$$

(2.5)

Метод ланцюгової підстановки визначає вплив кожного з факторів. Рентабельність продажів показує відношення прибутку від продажів до виручки, яка отримана підприємством у 2022 р. Цей показник визначає яку кількість гривень прибутку було отримано підприємством у результаті реалізації продукції на одну гривню виручки.

$$R_{\text{пр}} = \frac{\Pi}{B} \cdot 100\%$$

(2.6)

$$R_{\text{пр} 2021} = \frac{319157}{3103661} \cdot 100\% = 10,28\%$$

$$R_{\text{пр} 2022} = \frac{645244}{3736091} \cdot 100\% = 17,27\%$$

Рентабельність продажів у 2022 році зросла на 6,99% і це є позитивним фактором для організації.

Продуктивність власного капіталу, а саме обсяг продажів на одиницю власного капіталу, залученого в операційну діяльність компанії, характеризує такий показник як коефіцієнт капіталовіддачі. Для розрахунку цього показника використовується така формула:

$$K_{\text{кап}} = \frac{\text{Виручка від продаж}}{\text{Власний капітал}}$$

(2.7)

$$K_{\text{кап} 2021} = \frac{3103661}{529401} = 5,86$$

$$K_{\text{кап} 2022} = \frac{3736091}{685040} = 5,45$$

За аналізований період коефіцієнт використання капіталу знизився на 0,41 і сягнув 5,45. Це відхилення є негативним показником і вказує на зменшення обсягу проданих послуг на одиницю власного капіталу.

Для того, щоб дізнатися скільки позикових коштів залучено організацією на 1 гривню коштів, вкладених в активи, потрібно звернутися до коефіцієнта фінансової залежності.

$$K_{\text{ф.з.}} = \frac{\text{Позичковий капітал}}{\text{Валюта балансу}}$$

(2.8)

$$K_{\text{ф.з.} 2021} = \frac{1045210}{1574620} = 0,664$$

$$K_{\text{кап} 2022} = \frac{1343979}{2029019} = 0,662$$

Коефіцієнт фінансової залежності компанії у 2022 році зменшився на 0,002 і досяг 0,662. Це означає що розмір позикових коштів зменшився на 1 гривню, вкладених у капітал організації. Свідчить про зменшення суми залучених коштів на 1 гривню, вкладених в активи. Ця зміна є позитивним показником, однак цей показник має бути меншим за 0,5.

Наступним етапом є виявлення суми впливу факторів. Цей показник має дорівнювати абсолютній зміні рентабельності власного капіталу (формула 2.5):

$$R_{BK(2021)} = 10,28 \cdot 5,86 \cdot 0,664 = 40,0$$

$$R_{BK(2022)} = 17,27 \cdot 5,45 \cdot 0,662 = 62,3$$

Визначимо зміну рентабельності власного капіталу в результаті зміни таких факторів:

1. Зростання рентабельності продажів:

$$\Delta R_{BK(R_{\text{ПР}})} = (R_{\text{ПР}(2022)} - R_{\text{ПР}(2021)}) \cdot K_{\text{кап}(2022)} \cdot K_{\text{ф.з.}(2022)}$$

(2.9)

$$\Delta R_{BK(R_{\text{ПР}})} = (17,27 - 10,28) \cdot 5,45 \cdot 0,662 = +25,22$$

2. Зниження капіталовіддачі:

$$\Delta R_{BK(K_B)} = R_{\text{ПР}(2021)} \cdot (K_{\text{кап}(2022)} - K_{\text{кап}(2021)}) \cdot K_{\text{ф.з.}(2022)}$$

(2.10)

$$\Delta R_{BK(K_B)} = 1028 \cdot (5,45 - 5,86) \cdot 0,662 = -2,79$$

3. Збільшення коефіцієнта фінансової залежності:

$$\Delta R_{BK(MK)} = R_{\text{ПР}(2021)} \cdot K_{\text{кап}(2021)} \cdot (K_{\text{ф.з.}(2022)} - K_{\text{ф.з.}(2021)})$$

(2.11)

$$\Delta R_{BK(MK)} = 10,28 \cdot 5,86 \cdot (0,662 - 0,664) = -0,12$$

Розрахунки показують, що рентабельність власного капіталу у 2022 р. збільшилась на 22,3. Отримані дані показують, що ефективність використання власного капіталу збільшилась. Збільшення рентабельності відбулося через зміну таких факторів:

- зростання рентабельності продажів становило 6,99%, призвело до збільшення рентабельності власного капіталу на 25,22%. Дане відхилення є позитивним показником;

- зниження капіталовіддачі на 0,41 призвело до зменшення рентабельності власного капіталу на 2,79%. Різниця є негативним показником;

- зниження коефіцієнта фінансової залежності на 0,002, призвело до зменшення рентабельності власного капіталу на 0,12%. Різниця є від'ємним показником.

Аналіз загального стану власного капіталу Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» виявив, що компанія перебуває у фінансово нестабільному стані, через перевищення суми позикового капіталу на суму власного капіталу, це ми можемо побачити і на показниках коефіцієнта фінансової стійкості, так за 2022 р. фінансова стійкість підприємства зменшилася на 0,03 і становила 0,463. Високий показник коефіцієнта фінансової залежності (на 2022 рік становив 0,662) теж свідчить про фінансову нестабільність організації.

Залучення позикових коштів допомагає збільшити обсяг господарської діяльності та підвищити рентабельність власного капіталу. Але водночас спостерігається низька фінансова стійкість організації. Проблема нестабільного фінансового стану організації може полягати в коригуванні структури джерел фінансування для збільшення найбільш стійких і скорочення найменш короткострокових перспективі, а саме кредиторської заборгованості та зменшення потреби у фінансових ресурсах за рахунок виключення непрацюючих активів і збільшення оборотності працюючих. Також потрібно збільшити величину власного капіталу організації, це можна зробити за рахунок нерозподіленого прибутку.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ II

Філія «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» - унікальне молочне підприємство в Україні. Завод виробляє молочну продукцію для дітей віком від 6 місяців під торговою маркою «Яготинське для дітей». Юридична адреса: 07600, Київська область, селище міського типу Згурівка, вулиця Коцюбинського, 6. Філія не перебуває на стадії ліквідації. Філія «Яготинське для дітей», філія Яготинського маслозаводу, розпочала свою діяльність 25 жовтня 2012 року. Тоді ж було запущено бренд «Яготинське для дітей».

«Яготинське для дітей», має лінійно-функціональну організаційну структуру, яка є поєднанням лінійної та функціональної структури.

Організаційна структура «Яготинський для дітей» складається з наступних структурних підрозділів: фінансовий відділ, відділ кадрів, технологічний відділ, відділ матеріально-технічного постачання, відділ збуту, виробничий відділ та лабораторія.

Бухгалтерія є частиною адміністрації і тісно співпрацює з усіма виробничими структурами та виробничими службами. Взаємовідносини між бухгалтерією та окремими підрозділами підприємства полягають у тому, що бухгалтерія отримує від підрозділів документи, необхідні для обліку і контролю, а натомість надає їм інформацію про результати їхньої роботи.

Філія веде бухгалтерський облік своїх господарських операцій, а також облік господарських операцій підпорядкованих йому відділень, веде бухгалтерський облік за різними напрямками діяльності філії та готує щоквартальну фінансову звітність.

Бухгалтерський облік ведеться відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 № 994-XIV, Інструкцій та Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, а також Положенням про облікову політику Товариства, Положенням про бухгалтерський облік, Статут товариства.

Філія «Яготинське для дітей» ТДВ «Яготинський маслозавод» використовує рахунки та субрахунки відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку.

Облікова політика підприємства документально оформлена у вигляді Наказу про облікову політику ТДВ «Яготинський маслозавод» та його філій, яке набуває статусу юридичного документу після його затвердження. Наказ про облікову політику є основним внутрішнім документом, що регулює організацію облікового процесу на підприємстві і є обов'язковим для виконання всіма підрозділами та працівниками товариства.

Проведений фінансовий аналіз показав, що техніко-економічні показники та оцінка фінансового стану досліджуваного підприємства знаходяться в нормі, крім того Філія ТДВ «Яготинський маслозавод»

«Яготинське для дітей» є прибутковим підприємством і постійно знаходиться в розвитку, що позитивно впливає на його продуктивність.

Аналіз загального стану власного капіталу Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» виявив, що компанія перебуває у фінансово нестабільному стані, через перевищення суми позикового капіталу на суму власного капіталу, це ми можемо побачити і на показниках коефіцієнта фінансової стійкості, так за 2022 р. фінансова стійкість підприємства зменшилася на 0,03, і становила 0,463. Високий показник коефіцієнта фінансової залежності (на 2022 рік становив 0,662) теж свідчить про фінансову нестабільність організації.

РОЗДІЛ III. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

3.1. Теоретичні аспекти аудиту власного капіталу

Розвиток ринкових відносин вплинув на появу цілої низки нових економічних об'єктів обліку та аналізу. Один із них - капітал підприємства і, зокрема, власний капітал підприємства.

Власний капітал - це ресурси організації, її активи за вирахуванням зобов'язань за цими активами. Він складається із сукупності зареєстрованого, додаткового і резервного капіталу, нерозподіленого прибутку та інших резервів [8].

Аналіз власного капіталу реалізує такі основні цілі:

- виявити основні джерела формування власного капіталу і визначити наслідки їх змін для фінансової стійкості підприємства;
- визначити правові, договірні та фінансові обмеження в розпорядженні поточного та нерозподіленого прибутку.

Відповідно до нормативних документів зареєстрований (пайовий) капітал для різних груп організацій оплачується повністю або частково на момент їх державної реєстрації. Перед реєстрацією організація відкриває спеціальний накопичувальний рахунок у банку, з якого банк до моменту державної реєстрації власника рахунку не здійснює жодних операцій. Після реєстрації накопичувальний рахунок перетворюється на розрахунковий. Якщо протягом року з моменту реєстрації організації її частково оплачений статутний капітал не буде доведено до заявленого в установчих документах, організація зобов'язана зареєструвати зменшення зареєстрованого капіталу. Якщо зменшений зареєстрований капітал за сумою менше встановленої законодавством нижньої межі, організація підлягає ліквідації [10].

Додатковий капітал на відміну від зареєстрованого капіталу не поділяється на частки, внесені конкретними учасниками, він показує загальну власність усіх учасників.

Додатковий капітал складається з емісійного доходу, що виникає під час реалізації акцій за ціною, яка перевищує їхню номінальну вартість, і додаткової емісії акцій; приросту вартості майна за переоцінкою; курсових різниць, що утворилися при внесенні засновниками вкладів до статутного капіталу організації.

Резервний капітал створюють в обов'язковому порядку акціонерні товариства і спільні організації відповідно до чинного законодавства.

Резервний капітал - розмір майна підприємства, який призначений для розміщення в ньому нерозподіленого прибутку, для покриття збитків, погашення облігацій і викупу акцій підприємства. Його призначення - відшкодування різного роду непродуктивних втрат і збитків організації за звітний рік, а також погашення облігацій товариства і викуп його акцій за

відсутності інших джерел. Резервний капітал інших організацій створюється за рахунок прибутку, що залишився в розпорядженні організації.

Від величини власного капіталу залежать платоспроможність професійного учасника ринку цінних паперів, а також його можливості щодо впровадження надійних програмно-технічних комплексів, організації процедур внутрішнього контролю, вдосконалення рівня професійної підготовки персоналу [9].

Нині в багатьох організаціях виникає необхідність проводити аналіз процесу управління власним капіталом і правильності відображення відповідних операцій у бухгалтерському та податковому обліку. Для здійснення такого аналізу можуть формуватися служби внутрішнього аудиту.

Метою аудиту власного капіталу є досягнення впевненості в підтвердженні законних підстав діяльності економічного суб'єкта та реальності відповідних показників бухгалтерської звітності. Розглянемо нормативну базу аудиту власного капіталу з правовим регулюванням аудиторської діяльності. У своїй діяльності аудитор повинен керуватися такими нормативними документами [13]:

1. Законом України від 2018 р. №2258-VIII «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»;
2. Наказом Міністерства фінансів України від 04.10.2011 №1247 «Про затвердження Стандартів внутрішнього аудиту».

Орієнтуючись на сформований досвід аудиторів і рекомендації стандартів, в аудиті власного капіталу можна виділити три основні етапи:

- планування;
- збір аудиторських доказів;
- узагальнення та оформлення результатів перевірки.

Завершальний етап аудиту може здійснюватися як після проведення перевірки, так і під час перевірки, одночасно з нею. Для проведення високо якісної аудиторської перевірки власного капіталу її необхідно належним чином спланувати.

Планування аудиту власного капіталу являє собою сукупність дій з вибору стратегії і тактики проведення перевірки, щодо вибору видів, обсягів і послідовності проведення аудиторських процедур. Планування аудиту власного капіталу включає в себе такі етапи як попереднє вивчення економічного суб'єкта та його бізнесу, оцінка надійності системи внутрішнього контролю, формування стратегії аудиту, документальне оформлення результатів планування. Отримання інформації про діяльність особи, що аудитується, є важливою частиною планування роботи. Факторами, що визначають необхідність розуміння діяльності економічного суб'єкта, є: економічна політика, стратегія і тактика економічного суб'єкта, а також основні напрями його фінансової політики; класифікація господарських операцій, що здійснюються економічним суб'єктом; правильність розуміння нормативно-правових актів, можливість якісного проведення аудиту, об'єктивність висновків про достовірність бухгалтерської звітності економічного суб'єкта [16].

Схему послідовності проведення аудиторської перевірки власного капіталу філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» наведено на рис.3.1

На етапі попереднього планування аудиту власного капіталу важливе значення має оцінка системи внутрішньогосподарського контролю, для цього можливе використання системи попереднього тестування. Адекватна оцінка системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю дає змогу якісно та більш доказово сформувані висновки аудитора в письмовій інформації аудитора керівництву організації.

Під час оцінки бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю власного капіталу аудитор повинен [17]:

- перевірити наявність і дію установчих і
- правовстановлюючих документів;
- здійснити експертизу Статуту організації;
- підтвердити відповідність оформлених підприємством

- бухгалтерських операцій чинному законодавству;
- вивчити затвержені графіки та схеми документообігу;
- узагальнити інформацію про склад, масштаби та характер операцій з формування власного капіталу в періоді, що перевіряється.

Для оцінки надійності системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю аудитор здійснює тестування. Підсумки тестування організації бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю власного капіталу контрольованого економічного суб'єкта визначають критерії формування загального плану та робочої програми перевірки.

Аудитору необхідно скласти і документально оформити загальний план аудиту, описавши в ньому передбачувані обсяг і порядок проведення аудиторської перевірки. Під планом аудиту розуміється логічний опис передбачуваного обсягу і характеру проведення аудиту, особливостей економічного суб'єкта і специфіки передбачуваної аудиторської перевірки та використовуваних у процесі аудиту методів і технічних прийомів. Загальний план аудиту має бути досить докладним для того, щоб слугувати керівництвом при розробці програми аудиту.

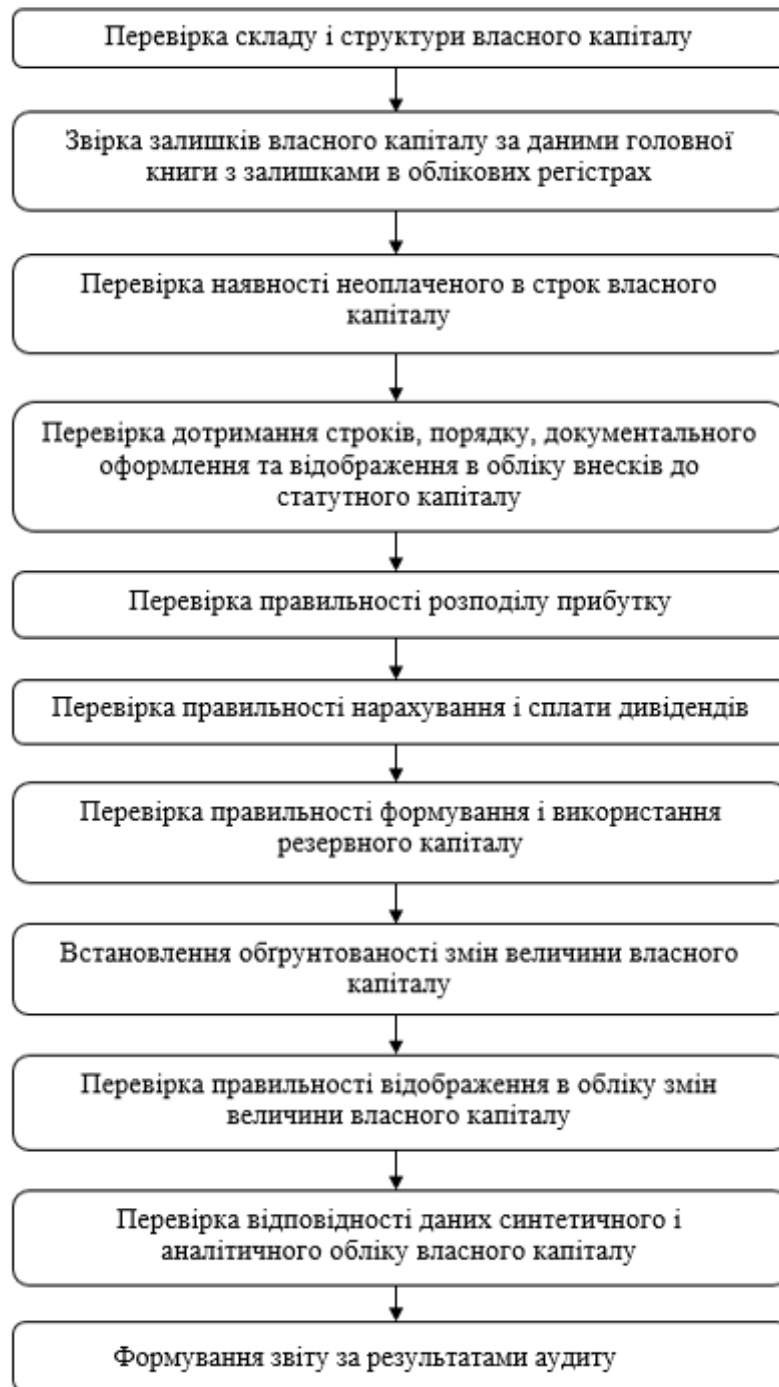

Рис. 3.1. Схема послідовності проведення аудиторської перевірки власного капіталу Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Джерело: [16]

Заключним етапом процесу планування є підготовка та складання програми аудиту. Програма аудиторської перевірки є розвитком загального плану аудиту і являє собою детальний перелік аудиторських процедур,

необхідних для реалізації плану аудиту. Програма аудиту є набором інструкцій для аудитора, який виконує перевірку, а також засобом контролю та перевірки належного виконання роботи. Кожна аудиторська процедура в програмі повинна мати свій номер або код, на який буде посилатися аудитор у робочих документах [18].

Основним етапом проведення аудиторської перевірки є збір аудиторських доказів. Можна виділити чотири основні підходи до створення методик аудиту: бухгалтерський, юридичний, спеціальний, галузевий (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Підходи до методик проведення аудиторської перевірки

Підхід	Зміст
Бухгалтерський	Полягає в розробці методик перевірки за різних розділів бухгалтерського обліку
Юридичний	Розробка методик перевірки різних питань з юридичної точки зору. У деяких аспектах такі методики перетинаються з бухгалтерськими, але мають на увазі більш глибоке вивчення правового боку відображення господарської діяльності економічного суб'єкта в обліку
Спеціальний	Розроблення методик перевірки груп економічних суб'єктів, що володіють загальними спеціальними ознаками.
Галузевий	Розроблення методик аудиту економічних суб'єктів залежно від залежності від виду їхньої діяльності та галузевої приналежності.

Джерело: [18]

Зазначимо, що аудиторська перевірка власного капіталу належить до методики, заснованої на юридичному підході, що включає в себе експертизу правильності та повноти формування статутного капіталу. Також порядок перевірки правильності відображення в обліку розрахунків із засновниками.

Джерелами інформації для проведення аудиту є організаційно-розпорядчі, первинні документи, облікові реєстри, головна книга та бухгалтерська звітність.

Для збору аудиторських доказів під час здійснення цих напрямів перевірки можуть використовуватися такі процедури [21]:

- інспектування - це перевірка записів, документів і матеріальних активів;
- спостереження - це відстеження аудитором процесу або процедури, що виконується іншими особами (наприклад, спостереження аудитора за перерахунком матеріальних запасів, що здійснюється співробітниками аудитуємої особи, або відстеження виконання процедур внутрішнього контролю, щодо яких не залишається документальних свідчень для аудиту);
- запит - це пошук інформації в обізнаних осіб у межах або за межами особи, що аудитується;
- підтвердження - це відповідь на запит про інформацію, що міститься в бухгалтерських записах;
- перерахунок - це перевірка точності арифметичних розрахунків у первинних документах і бухгалтерських записах або виконання аудитором самостійних розрахунків;
- аналітичні процедури являють собою аналіз і оцінку отриманої аудитором інформації, дослідження найважливіших фінансових і економічних показників аудитуємої особи, що перевіряється, з метою виявлення незвичайних і (або) неправильно відображених у бухгалтерському обліку операцій, виявлення причин таких помилок і викривлень [23].

Аудиторська організація повинна документально оформляти всі відомості, які важливі з точки зору надання доказів, що підтверджують аудиторську думку, а також доказів того, що аудиторська перевірка проводилася відповідно до правил (стандартів) аудиторської діяльності. Уся документація аудитора, підготовлена ним на стадії планування і під час перевірки, допомагає йому в розробці прийнятного плану та ефективному проведенні аудиту, а також при контролі та оцінці результатів перевірки.

Робочі документи можуть бути представлені у вигляді даних, зафіксованих на папері, фотоплівці, в електронному вигляді тощо.

Як робочі документи можуть виступати:

- договір на проведення аудиту;
- копія наказу про облікову політику;
- копія бухгалтерської (фінансової) звітності за період, що перевіряється;
- загальний план і програма аудиту обліку дебіторської заборгованості;
- звіт про проведення аудиторської перевірки;
- аудиторський висновок (звіт незалежного аудитора).

Підсумковий етап аудиту являє собою узагальнення та оформлення результатів перевірки. На цьому етапі аудитор повинен узагальнити всю отриману в ході перевірки і зосереджену в його робочій документації інформацію, обробити її певним чином і сформулювати на цій базі свою професійну думку про достовірність бухгалтерської звітності.

Результати роботи аудитор оформлятиме у вигляді двох підсумкових документів: письмової інформації (звіту) та аудиторського висновку, які передаються економічному суб'єкту [39].

Письмова інформація (звіт) - це документ, який складає аудитором і призначений для замовника аудиторської перевірки. Звіт аудитора є конфіденційним документом.

Слід підкреслити, якщо проводиться ініціативний аудит (характер і масштаби такого аудиту визначає замовник, наприклад, перевірка правильності обліку власного капіталу), то складається аудиторський висновок за спеціальним завданням, порядок і зміст визначено згідно з МСА 800 «Аудиторський висновок при виконанні завдань з аудиту спеціального призначення».

До аудиторського висновку має бути додано встановлену законодавством бухгалтерська звітність економічного суб'єкта або інші документи на підтвердження достовірності, щодо якої проводився аудит.

3.2. Організація проведення аудиту власного капіталу на Філії ТДВ

«Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

На початковій стадії планування аудиторської перевірки обліку власного капіталу оцінимо можливість проведення аудиту, досягнувши розуміння в таких питаннях [45]:

- 1) бізнес об'єкта, що аудіюється, його організацію, масштаб і надійність;
- 2) дотримання філії принципу діючого підприємства;
- 3) стан бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю у філії.

Для розуміння бізнесу філії вивчаємо такі фактори як організаційно-правова форма та структура філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»; види діяльності, продукція, що випускається; організація і технологія виробництва; дотримання чинного законодавства під час здійсненні фінансових і господарських операцій.

Отримана інформація свідчить про те, що керівництво суб'єкта, що аудіюється, не має наміру в найближчі 12 місяців ліквідувати або скорочувати свою діяльність, тобто філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» дотримується принципу діючого підприємства.

За підсумками вивчення діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» складемо робочий документ, що відображає результати попереднього планування, який подано в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Робочий документ «Основна інформація про замовника»

Найменування замовника: «Філія ТДВ «Яготинський маслозавод»

«Яготинське для дітей»

№	Показники	Зміст
1	Юридична адреса	07700, КИЇВСЬКА область, ЯГОТИНСЬКИЙ район, місто ЯГОТИН, вулиця ШЕВЧЕНКА, будинок 213
2	ПІБ керівника	Приліпко Ігор Леонідович
3	Організаційно-правова форма	Товариство з додатковою відповідальністю
4	ЄДРПОУ	00446003
5	Товари	Молочна продукція
6	Рівень рентабельності, %	8,5
7	Основні постачальники	Молочні ферми України
8	Стан ринку збуту	Реалізуючі товари користуються стійким попитом
9	Процедури внутрішнього контролю	Ревізії, інвентаризації

Джерело: власна розробка

Діагностика внутрішнього контролю здійснюється з метою попередньої оцінки ступеня надійності. Під час планування аудиту необхідно розглянути й оцінити організацію бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю на підприємстві в частині власного капіталу. Результати оцінки системи бухгалтерського обліку власного капіталу ґрунтуються на змісті факторів дослідження, і наводяться у вигляді таблиці оцінки надійності (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Тести перевірки стану систем внутрішнього контролю та бухгалтерського обліку власного капіталу філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Питання	Макс. оцінка	Оцінка
Чи є в наявності установчі та правовстановлюючі документи?	4	4
Чи є ліцензії на види діяльності, які здійснює організація?	4	4
Чи зареєстрована організація в ЄДРІОО?	4	4
Чи задовольняє статут організації вимогам законодавства?	4	3
Чи відповідає величина статутного капіталу за Статутом даними бухгалтерського обліку?	4	4
Чи перевищують чисті активи величину статутного капіталу?	4	4
Чи відповідають способи формування статутного капіталу (згідно зі Статутом) фактичним?	4	4

Продовження табл. 3.3

Чи повністю відбулася оплата статутного капіталу на момент реєстрації організації?	4	4
Чи є в наявності документи, що підтверджують власні кошти, вкладені в Статут?	4	4
Чи є в наявності документи, що підтверджують незалежну		1

оцінку майна, внесеного до статутного капіталу?		
Чи створюється резервний капітал?	4	4
Чи відповідають відрахування прибутку на резервний капітал законодавству?	4	4
Чи організовано аналітичний облік резервного та додаткового капіталу?	4	4
Чи повно відображено інформацію про порядок розподілу прибутку між засновниками?	4	4
Чи визначається порядок в обліку господарських операцій з використання чистого прибутку?	4	3
Чи організовано аналітичний облік нерозподіленого прибутку?	4	2
Чи правильно було нараховано суми величини дивідендів?	4	4
Чи правильно визначено податкову базу з податку на прибуток у частині дивідендів?	4	4
Разом:	72	65

Джерело: власна розробка

На основі отриманих даних визначимо ступінь надійності системи внутрішнього контролю власного капіталу в філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

Ступінь надійності за даними таблиці склав 90,27% ($65/72 \cdot 100\%$), що відповідає високій оцінці надійності.

Тести перевірки показують, що надійність бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю власного капіталу оцінено як високу, яка дозволяє здійснювати вибіркові методи перевірки.

Інформація про філію ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», отримана в ході попереднього планування, а також підсумки тестування організації бухгалтерського обліку власного капіталу контрольованого економічного суб'єкта визначають критерії формування стратегії аудиторської перевірки обліку власного капіталу.

Під час формування стратегії аудиторської перевірки здійснюємо сегментування інформації, використовуючи пооб'єктний підхід (кожен сегмент складається з одного або декількох рахунків бухгалтерського обліку) (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Структура сегментів аудиту власного капіталу філії ТДВ «Яготинський
маслозавод» «Яготинське для дітей»

№ сегмента	Зміст сегмента
1	Зареєстрований (пайовий) капітал (дебетові та кредитові обороти на рахунку 40)
2	Резервний капітал (дебетові та кредитові обороти на рахунку 43)
3	Додатковий капітал (дебетові та кредитові обороти на рахунку 42)
4	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (дебетові та кредитові обороти на рахунку 44)

Джерело: власна розробка

Сформульовану таким чином стратегію перевірки фінансових результатів оформляємо у вигляді двох документів: плану аудиту та програми аудиту обліку власного капіталу, представлених у табл. 3.5 і 3.6 відповідно.

Таблиця 3.5

План аудиту обліку власного капіталу

Організація: Філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Період перевірки: 1 січня – 31 грудня 2022 року

№	Види робіт	Період перевірки	Виконавець
1	Аудит зареєстрованого (пайового) капіталу	Грудень 2023	Дворак А.О.
2	Аудит резервного капіталу		Дворак А.О.
3	Аудит додаткового капіталу		Дворак А.О.
4	Аудит нерозподіленого прибутку		Дворак А.О.
5	Оформлення результатів перевірки		Дворак А.О.

Джерело: власна розробка

Під час проведення аудиту власного капіталу в філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» для формування подальших висновків і рекомендацій збираємо необхідні джерела інформації.

Таблиця 3.6

Програма аудиту обліку власного капіталу

Організація: Філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Період перевірки: 1 січня – 31 грудня 2022 року

№	Етап перевірки	Об'єкт аудиторської перевірки	Аудиторські процедури	Період перевірки	Виконавець
1. Аудит зареєстрованого (пайового) капіталу					
1.1	Перевірка наявності установчих документів	Статут, засновницький договір	Перевірка документів по суті	Грудень 2023	Дворак А.О.
1.2	Перевірка формування зареєстрованого капіталу				Дворак А.О.
1.3	Перевірка відображення в бухгалтерському обліку	Дані обліку			Дворак А.О.
2. Аудит резервного капіталу					
2.1	Перевірка повноти створення резервного фонду	Статут, засновницький договір	Перевірка документів по суті	Грудень 2023	Дворак А.О.
2.2	Перевірка збільшення резервного фонду				Дворак А.О.
2.3	Перевірка використання резервного фонду				Дворак А.О.
3. Аудит додаткового капіталу					
3.1	Перевірка джерел формування додаткового капіталу	Дані про переоцінку основних засобів	Перевірка документів по суті	Грудень 2023	Дворак А.О.
3.2	Організація аналітичного обліку додаткового капіталу	Робочий план рахунків			Дворак А.О.
4. Аудит нерозподіленого прибутку					
4.1	Перевірка правильності формування	Данні первинного обліку	Перевірка документів по суті	Грудень 2023	Дворак А.О.
4.2	Перевірка правильності використання	Протоколи рішень акціонерів			Дворак А.О.

Джерело: власна розробка

До отриманих джерел інформації належать такі:

1. Організаційно-розпорядчі документи: Статут філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»; Наказ «Про облікову політику філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» для цілей бухгалтерського обліку.

2. Первинні документи - уніфіковані форми первинних документів з обліку касових, розрахункових операцій, основних засобів і нематеріальних активів, матеріалів, готової продукції, розрахунків з оплати праці.

3. Облікові реєстри: оборотні відомості за рахунками 40 «Зареєстрований (пайовий) капітал», 43 «Резервний капітал», 42 «Додатковий капітал», 44 «Нерозподілений прибуток» за 2022 рік;

4. Головна книга, бухгалтерська звітність за 2022 рік.

Склавши план і розробивши програму аудиту обліку власного капіталу приступаємо до здійснення перевірки.

Аудиторську перевірку починаємо зі встановлення наявності установчих та інших правовстановлюючих документів. У ході перевірки були використані такі процедури: перегляд, порівняння, сканування тощо. Результати представимо в таблиці 3.7.

Таблиця 3.7

Результати перевірки установчих документів філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Назва документу	Наявність
Статут	+
Свідоцтво про державну реєстрацію підприємства	+
Протоколи зборів засновників	+
Свідоцтво про внесення запису до Єдиного державного реєстру юридичних осіб про юридичну особу	+
Свідоцтво про реєстрацію в органах статистики, державній податковій інспекції, Пенсійному фонді України, Фонді соціального страхування, Фонді обов'язкового медичного страхування	+
Договір на банківське обслуговування	+
Ліцензії та дозволи на певні види діяльності	+

Джерело: власна розробка

Таким чином, перевірка на наявність установчих і правовстановлюючих документів дала позитивний результат.

На особливу увагу під час перевірки заслуговує такий установчий документ як Статут філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей». Проведемо експертизу Статуту організації на відповідність чинному законодавству та наявність повноти відомостей, які дають змогу здійснювати

діяльність економічного суб'єкта, проводити розрахунки, виконувати зобов'язання. Результати наведемо в табл. 3.8.

Таблиця 3.8

Результати перевірки Статуту філії ТДВ «Яготинський маслозавод»

«Яготинське для дітей» на відповідність законодавству

Об'єкт дослідження	Результат	Висновок
Повна та скорочена назва товариства	<i>ПОВНА</i> : ФІЛІЯ ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД» «ЯГОТИНСЬКЕ ДЛЯ ДІТЕЙ» <i>СКОРОЧЕНА</i> : ФІЛІЯ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД» «ЯГОТИНСЬКЕ ДЛЯ ДІТЕЙ»	Інформація в повному обсязі
Інформація про місцезнаходження товариства	07600, КИЇВСЬКА область, ЗГУРІВСЬКИЙ район, смт ЗГУРІВКА, вулиця КОЦЮБІНСЬКОГО, будинок 6	Інформація в повному обсязі
Інформація про склад та компетентність органів товариства	Надана інформація про учасників товариства	Інформація в повному обсязі
Інформація про розмір зареєстрованого капіталу товариства	Зареєстрований (пайовий) капітал на момент заснування – 3797 тис. грн	Інформація в повному обсязі
Права та обов'язки учасників товариства	Обов'язки: дотримуватись вимог Статуту, конфіденційність, оплатити повністю свою частку та інше. Права: отримувати дивіденди, обиратись та бути обраним, отримувати протоколи зборів, брати участь в управлінні справами та інше.	Інформація в повному обсязі
Інформація про порядок та наслідки виходу учасника товариства з товариства	Акціонер може в будь-який момент вийти з товариства незалежно від згоди інших учасників.	Не зовсім точно роз'яснена інформація про наслідки виходу учасника з товариства

Джерело: власна розробка

Важливим моментом під час перевірки зареєстрованого (пайового) капіталу є відповідність суми зареєстрованого (пайового) капіталу, відображеного у звітності, установчим документам (таблиця 3.9).

Таблиця 3.9

Аудит відповідності величини зареєстрованого (пайового) капіталу
установчим документам філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське
для дітей»

Величина зареєстрованого (пайового) капіталу, тис. грн. (Статут)	Дані бухгалтерського обліку, тис. грн.	Відхилення
3797	3797	-

Джерело: власна розробка

Таким чином, було з'ясовано, що розміру зареєстрованого (пайового) капіталу, зазначеного в Статуті, відповідає сальдо за рахунком 40.

Під час перевірки зареєстрованого (пайового) капіталу проведемо відповідність величини чистих активів із величиною зареєстрованого (пайового) капіталу в таблиці 3.10.

Таблиця 3.10

Перевірка величини чистих активів на 01.01.2023 р.

Величина чистих активів, тис. грн.	Величина зареєстрованого капіталу, тис. грн.	Результат	Висновок аудитора
685040	3797	$685040 > 3797$	Порушень немає

Джерело: власна розробка

Результати перевірки показали, що вартість чистих активів товариства виявляється більшою за його зареєстрований (пайовий) капітал, тобто товариство не оголошувало про зменшення зареєстрованого (пайового) капіталу до величини, що не що перевищує вартість його чистих активів.

Наступний етап перевірки власного капіталу включає аудит резервного капіталу і має на увазі під собою перевірку повноти створення резервного фонду, його використання.

Зазначимо, що на підприємстві резервний капітал представлений тільки резервами, утвореними відповідно до законодавства. Згідно зі Статуту товариства створюється резервний фонд у розмірі 25 відсотків статутного капіталу. Зазначимо, що протягом 2021 - 2022 рр. відрахування до резервного фонду товариства не здійснювалися, що не суперечить законодавству і пояснюється досягненням розміру резервного капіталу до величини,

передбаченої статутом товариства. Таким чином, порушень у частині формування резервного капіталу виявлено не було.

Перевірка додаткового капіталу має на увазі під собою перевірку тільки використання додаткового капіталу, оскільки протягом періоду, що аудіюється, він був відсутній, перевірка не здійснюється.

Наступним етапом аудиту є перевірка правильності формування прибутку до розподілу (табл. 3.11).

Таблиця 3.11

Перевірка правильності визначення прибутку до розподілу філії ТДВ
«Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» у 2022 р.

Показник	За даними обліку	За даними аудиту	Виявлені розбіжності
Прибуток (збиток) до оподаткування, тис. грн	177841	177841	-
Поточний податок на прибуток, тис. грн.	22202	22202	-
Чистий прибуток звітного періоду, тис. грн	155639	155639	-

Джерело: власна розробка

Результати перевірки визначення чистого прибутку показують повну ідентифікацію даних аудиту та бухгалтерського обліку, тобто порушень у частині визначення чистого прибутку не виявлено.

Аудиторська перевірка зачіпає і контроль використання чистого прибутку (частини балансового прибутку, що залишилася в розпорядженні організації після сплати податків на прибуток до бюджету та відрахувань на розширене відтворення, виробничі основні засоби та об'єкти соціальної сфери, соціальні потреби та матеріальні заохочення, та інші цілі). Порядок відображення в обліку господарських операцій з використання чистого прибутку філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» визначається установчими документами або обліковою політикою на поточний рік.

Під час аудиту використання чистого прибутку досліджуваного підприємства слід зазначити, що досить детальна система аналітичного

обліку за рахунком 44 «Нерозподілений прибуток» у філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» не відповідає на одне з найважливіших запитань: «Як відображається в обліку використання прибутку на придбання необоротних активів, тобто капіталізація прибутку?». У синтетичному обліку досліджуваної організації не передбачено відображення використання прибутку на капіталовкладення.

Таким чином, за підсумками проведеної аудиторської перевірки складемо робочий документ, що відображає комплексні результати аудиту (табл. 3.12).

Таблиця 3.12

Результати перевірки аудиту власного капіталу філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за 2022 рік

Об'єкт аудиту власного капіталу	Результат перевірки
Аудит зареєстрованого (пайового) капіталу	Не зовсім точно роз'яснено інформацію в Статуті про наслідки виходу учасника товариства з товариства
Аудит резервного капіталу	Порушень немає
Аудит додаткового капіталу	Порушень немає
Аудит нерозподіленого прибутку	Порушень немає

Джерело: власна розробка

Перелік робочих документів, що виникли під час проведення аудиторської перевірки обліку розрахунків із засновниками в філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»:

- 2) Копія наказу про облікову політику філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»;
- 3) Копія бухгалтерської (фінансової) звітності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за 2022 р.;
- 4) Копії аудиторських висновків за попередній рік;
- 5) Робочий документ «Основна інформація про клієнта»;
- 6) Робочий документ «Оцінка надійності системи бухгалтерського обліку»;
- 7) Загальний план аудиту власного капіталу;
- 8) Програма аудиту власного капіталу;

9) Інформація, отримана в результаті бесіди з керівником організації зафіксована на папері;

10) Робочий документ «Результати перевірки власного капіталу філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»;

11) Аудиторський звіт за спеціальним завданням.

Виходячи з вищесказаного, дана робота з аудиту операцій з обліку власного капіталу, виконувалася відповідно до стандарту аудиторської діяльності в Україні, що встановлює єдині вимоги щодо підготовки робочої документації аудитора.

За результатами проведеного аудиту операцій складається аудиторський звіт за спеціальним завданням.

Звіт аудиторської фірми
керівнику Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за
спеціальним завданням щодо
перевірки операцій з обліку власного капіталу
у Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»
за 2022 рік

Нами відповідно до спеціального аудиторського завдання, отриманого від виконавчого органу Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», проведено перевірку операцій з обліку власного капіталу згаданої організації станом на 31.12.2022 р.

Відповідальність за достовірність документів, що підтверджують склад і порядок обліку основних засобів, наданих для перевірки, несе керівник Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

До нашого обов'язку входило висловлення думки щодо достовірності та повноти інформації про власний капітал, що ґрунтується на результатах перевірки.

Робота проводилася відповідно до правил (стандартів) аудиторської діяльності.

Відповідно до вищеназваних правил (стандартів) ми планували та провели перевірку згідно зі спеціальним аудиторським завданням з метою отримання достатнього рівня впевненості в тому, що відображені операції з обліку основних засобів не містять суттєвих викривлень. Також до перевірки входила оцінка дотримання Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» принципів ведення бухгалтерського обліку власного капіталу.

Аудиторська перевірка включала вивчення доказів, що підтверджують правильність визначення величини власного капіталу.

Ми вважаємо, що проведена перевірка є достатньою підставою для формування нашої думки.

Основними напрямками перевірки є аудит зареєстрованого (пайового), резервного та додаткового капіталу, а також визначення чистого прибутку до розподілу.

Результати аудиту власного капіталу засвідчили відсутність значних порушень, які можуть вплинути на достовірність фінансової (бухгалтерської) звітності.

З метою вдосконалення обліку власного капіталу Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» можна запропонувати: переглянути облікову політику в частині основних нормативних документів, та методичному аспекті, а також графік документообігу як одного з додатків облікової політики; вести аналітичний облік за рахунком 44 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» у частині капіталізації прибутку.

3.3. Напрями удосконалення обліково-аналітичних та контрольних аспектів власного капіталу

З усіх структурних елементів власного капіталу організацій статутний фонд посідає особливе місце. Саме він виступає стартовим капіталом організації, базою для стабільної роботи і появи інших, зовнішніх і внутрішніх, джерел фінансування - прибутку, амортизаційного фонду, позик, кредитів тощо. Але не в цьому його основне призначення: будь-яка організація прагне бути привабливою для своїх потенційних партнерів, для яких її майновий стан - далеко не останній за значимістю фактор, що впливає на встановлення господарських зв'язків [47].

Удосконалення обліку власного капіталу містить у собі як теоретичні, так і практичні аспекти.

Вивчення теоретичних питань облікової методології власного капіталу виявило низку проблем. Так капітал не включено самостійним елементом до предмета бухгалтерського обліку. У законі «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» предмет визначено як майно, зобов'язання організації та їхній рух. У силу чого капітал розглядається через форму зобов'язань, яка стає вирішальною при відображенні капіталу в обліку та звітності, що не забезпечує розкриття його функціональної та цільової спрямованості на отримання доходу. У зв'язку з вищевикладеним вважаємо за необхідне розробити теорію обліку власного капіталу в мету реалізації загальної концепції управління капіталом і захисту прав власників та інших осіб, зацікавлених у діяльності організації.

Вивчення практичних особливостей облікового процесу в Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» показало наявність недоліків в обліковій політиці підприємства. Виявлені недоліки представимо в таблиці 3.12.

Аналіз облікової політики для цілей бухгалтерського обліку Філії ТДВ

«Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

за 2022 рік

Назва розділу облікової політики	Невідповідність нормативно-правовим актам з бухгалтерського обліку
Нормативні документи, що регулюють питання облікової політики	До переліку нормативних документів необхідно включити:
	1)План рахунків бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності організацій; 2)Методичні вказівки з бухгалтерського обліку основних засобів; 3)Методичні вказівки з бухгалтерського обліку матеріально-виробничих запасів; 4)Положення з бухгалтерського обліку «Інформація про участь у спільній діяльності»
Формування облікової політики	Інформація, наведена в цьому розділі облікової політики, повністю дублює МСФЗ IAS 8 «Облікова політика, зміни в розрахункових оцінках та помилки». Надання цієї інформації не є необхідним
Методика обліку	Трактування того, що прибуток організації використовується без попереднього розподілу та обліку на балансовому рахунку 79 «Фінансові результати» є некоректним. Необхідно уточнити цей вираз, оскільки в чинному плані рахунків бухгалтерського обліку не передбачено створення фондів за рахунок нерозподіленого прибутку.

Джерело: власна розробка

Таким чином, облікова політика потребує доопрацювань у частині як нормативної бази, так і методичного аспекту.

Найважливішим уточненням у частині облікової політики є графік документообігу, який не переглядається при появі нових уніфікованих форм. Фактично він втратив свою силу і первісне призначення як інструменту внутрішнього контролю і більшою мірою є формальним.

Для систематизації операцій з придбання майна доцільно рекомендувати організації, що перевіряється, вести аналітичний облік за рахунком 44 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» у частині

капіталізації прибутку, що дало б змогу полегшити контроль над його використанням і проводити економічний аналіз.

На продовження цієї рекомендації для отримання інформації про використання прибутку на капіталовкладення в бухгалтерській фінансовій звітності запропонуємо Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» внести зміни щодо обов'язкового розкриття використання прибутку в пояснювальній записці або ввести синтетичний рахунок «Капіталізований прибуток».

У національній системі бухгалтерського обліку формування статутного фонду відображається повною сумою за кредитом рахунка 40 «Зареєстрований (пайовий) капітал» у кореспонденції з дебетом рахунка 67 «Розрахунки із засновниками». Проте з методологічної точки зору це не зовсім правильно. Оскільки МСФЗ вимагає відображати в бухгалтерському балансі тільки суму оплаченого зареєстрованого (пайового) капіталу. Тому для відображення заборгованості засновників вважаємо за необхідне використовувати зарубіжний досвід, зокрема французький [31].

У Франції для обліку розрахунків із засновниками використовуються чотири спеціальні рахунки: Статутний капітал (пасивний рахунок); Підписний незатребуваний капітал (активний рахунок); Затребуваний неоплачений капітал (активний рахунок); Податкова, соціальна та аналогічна заборгованість (пасивний рахунок). Рахунки «Передплатний незатребуваний капітал» і «Затребуваний неоплачений капітал» використовуються для обліку заборгованості засновників за внесками до статутного капіталу.

Стаття балансу «Передплатний незатребуваний капітал» не входить ні до складу розділу «Необоротні активи», ні до складу «Оборотних активів», а показується окремо першим рядком балансу. Підписний незатребуваний капітал являє собою довгострокову заборгованість засновників за внесками до статутного капіталу. Рахунок «Затребуваний неоплачений капітал» відповідає короткостроковій заборгованості засновників за внесками до статутного капіталу на строк до одного року. На рахунку ведеться облік сум

при затребуванні капіталу, але ще не настав строк його остаточного внеску через існування строку затримки між витребуванням і оплатою. Слід пояснити поняття «Затребуваний неоплачений капітал».

Під час здійснення підписки на акції може мати місце заборгованість передплатників за внесками до статутного капіталу. При цьому для обліку такої заборгованості використовується рахунок активу «Передплатний невитребуваний капітал». Коли підприємство витребує повернення заборгованості, остання переходить на рахунок «Витребуваний неоплачений капітал». Нарешті, відбувається «оплата», тобто переказ грошових коштів на розрахунковий рахунок підприємства: «Підписний незатребуваний капітал» (заборгованість акціонерів) → «Витребуваний неоплачений капітал» (витребувана заборгованість акціонерів) → «Розрахунковий рахунок» (або інші рахунки майна) [40].

На підставі вищеописаної методики відображення заборгованості засновників до статутного фонд підприємства, доцільно відкрити додаткові субрахунки. Слід ввести окремі субрахунки, на яких відображалася б довгострокова заборгованість засновників у статутний фонд, а також запровадити новий субрахунок «Підписний незатребуваний капітал» або «Довгострокова заборгованість засновників за внесками і вкладками до статутного фонду».

Таким чином, використання французького досвіду дасть змогу забезпечити прозорість, повноту та достовірність обліку статутного фонду підприємства. Це додасть впевненості власникам, кредиторам і потенційним інвесторам у збереженні та в гарантованості повернення своїх коштів у разі банкрутства.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ III

Отримана інформація в результаті вивчення принципу діючого підприємства свідчить про те, що керівництво суб'єкта, що аудіюється, не має

наміру в найближчі 12 місяців ліквідувати або скорочувати свою діяльність, тобто Філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» дотримується принципу діючого підприємства.

Облік зареєстрованого (пайового) капіталу в Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» ведеться на рахунку 40 «Зареєстрований (пайовий) капітал». Кредит рахунку 40 залишок коштів та їх надходження на рахунок. Дебет рахунку 40 відображається вибуття та списання коштів.

Під час аудиту власного капіталу в Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» було складено загальний план, програму аудиту, проведено необхідні процедури для підтвердження правильності формування операцій з обліку власного капіталу. Основними напрямками перевірки є аудит зареєстрованого (пайового), резервного та додаткового капіталу, а також визначення чистого прибутку до розподілу.

Результати аудиту власного капіталу засвідчили відсутність значних порушень, які можуть вплинути на достовірність фінансової (бухгалтерської) звітності.

З метою вдосконалення обліку власного капіталу Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» можна запропонувати: переглянути облікову політику в частині основних нормативних документів, та методичному аспекті, а також графік документообігу як одного з додатків облікової політики; вести аналітичний облік за рахунком 44 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» у частині капіталізації прибутку.

Метою аудиту власного капіталу є досягнення впевненості в підтвердженні законних підстав діяльності економічного суб'єкта та реальності відповідних показників бухгалтерської звітності.

В аудиті власного капіталу можна виділити три основні етапи: планування; збір аудиторських доказів; узагальнення та оформлення результатів перевірки.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Для досягнення успіхів у різних сферах господарської діяльності, керівництву економічних суб'єктів необхідна повна і достовірна інформація про наявні власні кошти, яка дозволяє об'єктивно оцінити внутрішнім і зовнішнім користувачам виробничо-фінансову діяльність підприємств, визначити їхні резерви та залучити за необхідності додаткові інвестиції.

Власний капітал - важлива і невід'ємна частина фінансових ресурсів будь-якого підприємства, організованого у формі акціонерного товариства, товариства (партнерства) на паях або приватного (одноосібного) підприємства. Формування капіталу є обов'язковим етапом, що передуює початку діяльності підприємства.

Власний капітал характеризує загальну вартість коштів підприємства, що належать йому на праві власності і використовуються ним для формування певної частини активів. Ця частина активу, сформована за рахунок інвестованого в них власного капіталу, являє собою чисті активи підприємства. Власний капітал містить у собі різні за своїм економічним змістом, принципами формування та використання джерела фінансових ресурсів: зареєстрований (пайовий), додатковий, резервний капітал. Крім того, до складу власного капіталу, яким може оперувати господарюючий суб'єкт без застережень під час вчинення правочинів, входить нерозподілений прибуток; фонди спеціального призначення та інші резерви. Також до власних коштів належать безоплатні надходження та урядові субсидії. Величина зареєстрованого (пайового) капіталу має бути визначена в статуті та інших установчих документах організації, зареєстрованих в органах виконавчої влади. Вона може бути змінена тільки після внесення відповідних змін до установчих документів.

Основними нормативними документами, що регламентують бухгалтерський облік джерел власних коштів, є:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV [16];

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73;

4. Наказ Мінфіну від 07.02.2013 № 73 «Про затвердження Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»;

3. Наказ Мінфіну від 30.11.1999 № 291 «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування».

Ці документи регулюють фінансові відносини з використання коштів з фондів нагромадження і споживання, а також додаткового і резервного капіталів за цільовим призначенням.

У складі власного капіталу організації, як правило, перебуває: зареєстрований (пайовий) капітал (рахунок 40); додатковий капітал (рахунок 42); резервний капітал (рахунок 43); нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (рахунок 44).

Порядок бухгалтерського обліку власного капіталу відображено у Законі України від 16.07.1999 р. № 996-XIV, Наказі Мінфіну від 07.02.2013 № 73, Положеннях з бухгалтерського обліку, Обліковій політиці організації та інших документах.

Філія «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» - унікальне молочне підприємство в Україні. Завод виробляє молочну продукцію для дітей віком від 6 місяців під торговою маркою «Яготинське для дітей». Юридична адреса: 07600, Київська область, селище міського типу Згурівка, вулиця Коцюбинського, 6. Філія не перебуває на стадії ліквідації. Філія «Яготинське для дітей», філія Яготинського маслозаводу, розпочала свою діяльність 25 жовтня 2012 року. Тоді ж було запущено бренд «Яготинське для дітей».

Організаційна структура «Яготинський для дітей» складається з наступних структурних підрозділів: фінансовий відділ, відділ кадрів,

технологічний відділ, відділ матеріально-технічного постачання, відділ збуту, виробничий відділ та лабораторія.

Філія веде бухгалтерський облік своїх господарських операцій, а також облік господарських операцій підпорядкованих йому відділень, веде бухгалтерський облік за різними напрямками діяльності філії та готує щоквартальну фінансову звітність.

Бухгалтерський облік ведеться відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 № 994-XIV, Інструкцій та Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, а також Положенням про облікову політику Товариства, Положенням про бухгалтерський облік, Статут товариства.

Філія «Яготинське для дітей» ТДВ «Яготинський маслозавод» використовує рахунки та субрахунки відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку.

Облікова політика підприємства документально оформлена у вигляді Наказу про облікову політику ТДВ «Яготинський маслозавод» та його філій, яке набуває статусу юридичного документу після його затвердження. Наказ про облікову політику є основним внутрішнім документом, що регулює організацію облікового процесу на підприємстві і є обов'язковим для виконання всіма підрозділами та працівниками товариства.

Проведений фінансовий аналіз показав, що техніко-економічні показники та оцінка фінансового стану досліджуваного підприємства знаходяться в нормі, крім того Філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» є прибутковим підприємством і постійно знаходиться в розвитку, що позитивно впливає на його продуктивність.

Аналіз загального стану власного капіталу Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» виявив, що компанія перебуває у фінансово нестабільному стані, через перевищення суми позикового капіталу на суму власного капіталу, це ми можемо побачити і на показниках коефіцієнта фінансової стійкості, так за 2022 р. фінансова стійкість

підприємства зменшилася на 0,03 і становила 0,463. Високий показник коефіцієнта фінансової залежності (на 2022 рік становив 0,662) теж свідчить про фінансову нестабільність організації.

Бухгалтерський облік зареєстрованого (пайового) капіталу ведеться з використанням синтетичного рахунка 40, який включено до плану рахунків бухгалтерського обліку, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.11.1999 р. № 291.

Власний капітал формують 4 основних компонентів: зареєстрований (пайовий), резервний, додатковий капітал а також нерозподілений прибуток.

В балансі власний капітал відображається сума рядків 1400, 1410, 1415 і 1420. Для їх розрахунку слід використовувати відповідно показники сальдо синтетичних рахунків: 40 (зареєстрований (пайовий) капітал), 42 (додатковий капітал), 43 (резервний капітал) і 44 (нерозподілений прибуток).

Сумарно власний капітал визначається як такий, що відповідає показнику рядка 1495 бухгалтерського балансу.

Облік капіталу належить до категорії пасивних. За кредитом рахунку відображають залишок коштів та їх надходження, за дебетом - вибуття, списання коштів.

Метою аудиту власного капіталу є досягнення впевненості в підтвердженні законних підстав діяльності економічного суб'єкта та реальності відповідних показників бухгалтерської звітності.

В аудиті власного капіталу можна виділити три основні етапи: планування; збір аудиторських доказів; узагальнення та оформлення результатів перевірки.

Отримана інформація в результаті вивчення принципу діючого підприємства свідчить про те, що керівництво суб'єкта, що аудіюється, не має наміру в найближчі 12 місяців ліквідувати або скорочувати свою діяльність, тобто Філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» дотримується принципу діючого підприємства. Результати вивчення

організації бухгалтерського обліку Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» дають змогу зробити висновки про дотримання всіх основних принципів ведення обліку, що свідчить про досить високу ефективність системи бухгалтерського обліку.

Облік зареєстрованого (пайового) капіталу в Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» ведеться на рахунку 40 «Зареєстрований (пайовий) капітал». Кредит рахунка 40 залишок коштів та їх надходження на рахунок. Дебет рахунку 40 відображається вибуття та списання коштів.

Сальдо рахунка 40 «Зареєстрований (пайовий) капітал» може бути тільки кредитовим і має відповідати розміру зареєстрованого (пайового) капіталу, зафіксованого в установчих документах організації.

Під час аудиту власного капіталу в Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» було складено загальний план, програму аудиту, проведено необхідні процедури для підтвердження правильності формування операцій з обліку власного капіталу. Основними напрямками перевірки є аудит зареєстрованого (пайового), резервного та додаткового капіталу, а також визначення чистого прибутку до розподілу.

Результати аудиту власного капіталу засвідчили відсутність значних порушень, які можуть вплинути на достовірність фінансової (бухгалтерської) звітності.

З метою вдосконалення обліку власного капіталу Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» можна запропонувати: переглянути облікову політику в частині основних нормативних документів, та методичному аспекті, а також графік документообігу як одного з додатків облікової політики; вести аналітичний облік за рахунком 44 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» у частині капіталізації прибутку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. BAS (БАС) Бухгалтерія ПРОФ. Режим доступу: <https://www.bas-soft.eu/soft/bas-mass/bas-accounting/> (дата звернення 12.11.2023)
2. Brealey, Richard A. Principles of corporate finance / Richard A. Brealey, Stewart C. Myers, Franklin Allen.—10th ed, 2011, p.969
3. Eugene F. Fundamentals of Financial Management Brigham Dryden Press, 1995, p.843
4. MASTER: Програма для бухгалтерії Режим доступу: <https://masterbuh.com> (дата звернення 11.11.2023)
5. Абрамчук М. Ю. Бухгалтерський облік : конспект лекцій / М. Ю. Абрамчук, В. І. Лисиця, Ю. Г. Гуменна. – Суми : СумДУ, 2016. – 356 с
6. Андріюк В. Обліково-правове забезпечення заснування, формування та зміни власного капіталу підприємства. Вектори розвитку науки і бізнесу в глобальному середовищі: тренди на перспективи. 2019. С. 257-258
7. Багрій К.Л. Управлінські аспекти обліку власного капіталу суб'єкта господарювання/ К. Л. Багрій // Серія: Економічні науки. – 2012. – Випуск 32. Частина І.-С. 51-55.
8. Безкоровайна Л.В. Особливості обліку власного капіталу на підприємствах / Л.В. Безкоровайна // Журнал МНУ ім. В.О.Сухомлинського. – 2015. – Вип. 4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.globalnational.in.ua/archive/4-2015/200.pdf>. (дата звернення 01.12.2023)
9. Белова І.М. Аналітичні процедури в аудиті. / І.М. Белова, К. Воробей // [Тези] / Аграрна наука та освіта Поділля: збірник наукових праць

міжнар. наук.- практ. конф. Ч. 2. (14-16 березня 2017 р., м. Кам'янець-Подільський). Тернопіль: Крок, 2017. - С.94 -97

10. Белова І.М. Роль обліку як функції системи управління підприємством [Тези] /Збірник матеріалів ІХ міжнародної науково-практичної конференції присвяченої пам'яті професора Г.Г. Кірейцева : «Розвиток бухгалтерського обліку : теорія, професія, між предметні зв'язки», м. Київ, 26 лютого 2015 року. – Київ, 2015. – С. 392- 395.

11. Бланк, І.А. Управління фінансовою безпекою підприємства / І.А. Бланк. - 2-изд. - Київ: Ельга, 2009. - С. 296.

12. Бланк, І.А. Управління фінансовою стабілізацією підприємства / І.А. Бланк. - Київ: Ельга, Ніка-Центр, 2003. - С. 211.

13. Боднарчук А. В. Сутність власного капіталу як об'єкта обліку та аналізу / Боднарчук А.В. // Ефективна Економіка. – 2013. -№ 8.

14. Бондаренко О. М., Гулько К. Ю. Власний капітал підприємства та його складові частини. World science: problems, prospects and innovations. 2021. С. 232-236

15. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік: навч. посіб. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 444 с.

16. Бруханський, Р. Ф. Бухгалтерський облік : підручник / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 480 с

17. Варічева Р.В. Облікова політика як інструмент організації бухгалтерського обліку власного капіталу підприємстві / Варічева Р.В., Боримська К.П.. // вісник соціально-економічних досліджень. – 2011. – №3.

18. Вдовиченко К.М. Сутність власного капіталу та особливості його обліку на підприємстві / К.М. Вдовиченко // SWorld. -2016. - № 15-22. – С.176-190.

19. Гнатенко Є.П. Щодо методики аналізу власного і позикового капіталу підприємства. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. 2019. Випуск № 20. С. 139-143

20. Дорош Н.І. Проблеми обліку власного капіталу України в умовах ринкової економіки / Н.І. Дорош, Г.О. Борук // Регіональна економіка та управління. – Науково практичний журнал 2(02) травень 2014 р. частина 1. – Київ. - С. – 25. Режим доступу: [http://sicee.zp.ua/images/journal/2\(02\)/07.pdf](http://sicee.zp.ua/images/journal/2(02)/07.pdf) (дата звернення 11.11.2023)

21. Душко З.О. Методичні аспекти аудиту власного капіталу / З.О. Душко // Управління економікою. — 2011. — № 2. — С. 22–25.

22. Євтушевська О.О. Особливості формування та змін власного капіталу в процесі управління господарською діяльністю підприємства. Актуальні аспекти соціально-економічного розвитку України: погляд молоді. 2020. С. 7-10.

23. Завитій, Ольга. Аудиторський ризик і оцінювання системи внутрішнього контролю і аудиту [Текст] / Ольга Завитій // Прикладна економіка - від теорії до практики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. [м. Тернопіль, 20 жовт. 2016 р.] / редкол. : Б. О. Язлюк, П. Р. Пуцентейло, Р. Ф. Бруханський [та ін.]; відп. За вип. П. Р. Пуцентейло. - Тернопіль : Вектор, 2016. - С. 121-122.

24. Закон України «Про акціонерні товариства», Із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 1 грудня 2022 року N 2792-ІХ
Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/t222465?an=1> (дата звернення 10.11.2023)

25. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-ХІV. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 10.11.2023)

26. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підруч. [для студ. вищ. навч.закл.] / О. С. Іванілов — К.: Центр учбової літератури, 2016. — 728 с.

27. Кащена Н.Б. Методика економічного аналізу: сутність та елементи [Електронний ресурс] / Н.Б. Кащена, О.В. Цуканова, Н.М. Гаркуша // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. –

2014. – Вип. 1. – С. 40–51. – Режим доступу :
http://nbuv.gov.ua/jpdf/esprstp_2014_1_6.pdf. (дата звернення 11.12.2023)

28. Квасовський О.Р., Кнейслер О.В., Ніпіаліді О.Ю. Фінансовий менеджмент: підручник. Тернопіль: Видавництво «Економічна думка», 2018. 478 с.

29. Кінева Т.С. Капітал підприємства як економічна категорія [Електронний ресурс] / Т.С. Кінева – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Tmm/2009_33/20.pdf. (дата звернення 11.12.2023)

30. Клименко О. В. Інформаційні системи і технології в обліку: навч. посіб. / О. В. Клименко — К. : Центр учбової літератури, 2008.— 230 с.

31. Кук Р.П., Ходзицька В.В. Шляхи удосконалення організації обліку і аудиту власного капіталу. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://core.ac.uk/download/pdf/197232107>

32. Кучменко В.О. Економічна сутність поняття капіталу підприємства та його структури. Економічний вісник університету. 2017. Вип. 33 (1). С. 232-237.

33. Лахтіонова Л.А. Загальна оцінка власного капіталу за даними проміжної фінансової звітності. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. Том 31 (70) № 3. 2020. С. 133-139.

34. Любар О. О. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку власного капіталу Ефективна економіка. 2020. № 4. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_4_75 (дата звернення 09.11.2023)

35. Маркс К. Капітал. Критика політичної економії. Том перший //Маркс К., Енгельс Ф. Твори Т. 23. К. Державне видавництво літератури УРСР, 1963. 848 с

36. Мелень О.В., Майструк О.Д. Особливості організації обліку власного капіталу підприємств. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. 2018. Вип. 18. С. 371-375.

37. Мельнік М.А. Економічні методи управління капіталом підприємства. Вісник східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. 2014. № 1(208). С. 94-97.

38. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), включаючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та Тлумачення (КТМФЗ, ПКТ). Режим доступу:

<http://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty--finansovoizvitnostiversiiaperekkladu/ukrainskoiumovoiurik?category=bjudzhe>

(дата звернення 07.11.2023)

39. Мочан А.О. Власний капітал як об'єкт обліку та аналізу / А.О. Мочан, З.Л. Бандура // Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. – 2015. - №8. – С. 1144-1148

40. Музиченко Т.О. Організація облікового процесу складових власного капіталу. Ефективна економіка. 2015. № 6. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4158>

(дата звернення 06.12.2023)

41. Офіційний сайт «Молочний Альянс» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://milkalliance.com.ua/company/brands/tm-yagotynske-dlya-ditej/> (дата звернення 25.11.2023)

42. Офіційний сайт «Яготинське для дітей» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://yagotynkids.com.ua/ua/production/about> (дата звернення 25.11.2023)

43. Парус-Бухгалтерія. Продукція. Для середнього і малого бізнесу. Бухгалтерський облік. Режим доступу: <http://www.parus.ua/ua/161/> (дата звернення 10.11.2023)

44. Податковий кодекс України від № 2755-VI від 02.12.2010, ст. 140
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 10.11.2023)

45. Пономаренко О.Г., Колодяжна Р.В. Облік власного капіталу: організація наукового дослідження. Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми використання економічного потенціалу: держава, регіон, підприємство». 2021. С. 142–145.

46. Порядок державної реєстрації юридичної особи Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/news/poryadok-derzhavnoyi-reyestraciyi-yuridichnih-osib-ta-fop-v-period-voyennogo-stanu> (дата звернення 09.11.2023)

47. Радіонова Н.Й., Губа І.М. Аудит власного капіталу підприємства: шляхи удосконалення організації і методики. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://nauka-online.com/wp-content/uploads/2017/12/Radionova-Guba.pdf> (дата звернення 05.12.2023)

48. Сміт, Адам. Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй / А. Сміт ; пер. з англ. О. Васильєва [та ін.] ; наук. ред. Є. Литвин. - К. : Port-Royal, 2001. - 594 с.

49. Спільник, І. В. Аналіз власного капіталу підприємства за даними фінансової звітності / І. В. Спільник //Актуальні проблеми теорії і практики бухгалтерського обліку, аудиту, аналізу й оподаткування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 14 грудня 2016 р., (ПДАТУ, м. Кам'янець-Подільський). – Тернопіль : Крок, 2016. – С. 136-138

50. Танклевська Н.С., Ярмоленко В.В. Управління капіталом промислових підприємств. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2021. № 5 (122). С. 32-39. Режим доступу: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2021-5-5> (дата звернення 07.11.2023)

51. Тютюнник С.В., Мартиненко А.М. Відображення інформації щодо власного капіталу у фінансовій звітності. Актуальні проблеми та

перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціальноорієнтованій системі управління підприємством. 2019. С. 232-235

52. УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №227/2023 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 квітня 2023 року "Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)». Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/2272023-46525> (дата звернення 12.11.2023)

53. Фінансовий облік : підруч. / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь [та ін.]. – 4-те вид. [доп. і перероб.]. – Тернопіль: ТНЕУ, 2017. – 451 с.

54. Цивільний кодекс України, Із змінами і доповненнями, внесеними законами України, від 16.01.2003 № 435-IV Стаття 155. Статутний капітал акціонерного товариства Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/T030435> (дата звернення 10.11.2023)

55. Шефтель І.І. Формування власного капіталу підприємства та ефективність його використання. Економіка і менеджмент 2020: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку. 2020. Том 1. С. 92-95.

56. Щепіна Т.Г., Люлько У.В. Особливості ефективного формування і використання капіталу підприємства. Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. 2015. № 40. С. 91-95

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД"	Дата (рік, місяць, число)	за ЄДРПОУ	КОДИ
Територія	КИЇВСЬКА			2022 01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з додатковою відповідальністю			00446003
Вид економічної діяльності	Перероблення молока, виробництво масла та сиру			UA32040210010094429
Середня кількість працівників	2 901			250
Адреса, телефон	вулиця Шевченка, буд. 213, м. ЯГОТИН, ЯГОТИНСЬКИЙ РАЙОН, КИЇВСЬКА обл., 07700		за КАТОПГ ¹	10.51
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			за КОПФГ	
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			за КВЕД	
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності				

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	4 784	2 901
первісна вартість	1001	11 896	11 532
накопичена амортизація	1002	7 112	8 631
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	444 946	417 251
первісна вартість	1011	733 629	773 761
знос	1012	288 683	356 510
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	52 495	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	936
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	19 734	11 491
Усього за розділом I	1095	521 959	432 579
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	166 210	165 657
виробничі запаси	1101	80 177	75 361
незавершене виробництво	1102	5 528	6 854
готова продукція	1103	75 317	80 394
товари	1104	5 188	3 048
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	443 374	425 104
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	7 737	8 229
з бюджетом	1135	912	1 967
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	19	24
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	389 781	495 782
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	7 765	9 330
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	10 217	31 692
готівка	1166	2	2
рахунки в банках	1167	10 215	31 690
Витрати майбутніх періодів	1170	249	377
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 182	3 879
Усього за розділом II	1195	1 027 446	1 142 041
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	1 549 405	1 574 620

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 797	3 797
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	1 528	1 528
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	587 459	524 076
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	592 784	529 401
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	41 870
Інші довгострокові зобов'язання	1515	201 451	205 704
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	201 451	247 574
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	216 608	378 396
Векселі видачі	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	8 185	22 096
товари, роботи, послуги	1615	201 194	228 624
розрахунками з бюджетом	1620	4 840	2 338
у тому числі з податку на прибуток	1621	499	-
розрахунками зі страхування	1625	1 794	1 715
розрахунками з оплати праці	1630	6 461	6 151
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	25	142
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	1 790	1 774
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	290 562	131 761
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	17 938	18 337
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	5 773	6 311
Усього за розділом III	1695	785 170	797 645
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
V. Чиста вартість активів державного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	1 549 405	1 574 620

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП Косяченко Сергій Олександрович
 ЕП Каплій Оксана Олександрівна

Косяченко Сергій Олександрович

Каплій Оксана Олександрівна

1 Коэффициент административно-территориальных единиц по территориям территориальных громад.

2 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

ПЕРЕВІРЕНО АУДИТОРОМ
 ТОВ АК «Кроу Україна»

10.06.2020 Гр. / Сергій К. К. /

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
"ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД"**

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2022	01	01
00446003		

(найменування)
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2021 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 103 661	3 166 323
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	<i>2010</i>	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	<i>2011</i>	-	-
<i>премії, передані у перестрахування</i>	<i>2012</i>	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	<i>2013</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	<i>2014</i>	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 784 504)	(2 657 868)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	<i>2070</i>	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	319 157	508 455
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	<i>2105</i>	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	<i>2110</i>	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	<i>2111</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	<i>2112</i>	-	-
Інші операційні доходи	2120	23 650	3 332
<i>у тому числі:</i>	<i>2121</i>	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2122</i>	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	<i>2123</i>	-	-
Адміністративні витрати	2130	(33 130)	(33 076)
Витрати на збут	2150	(254 742)	(239 378)
Інші операційні витрати	2180	(34 147)	(15 995)
<i>у тому числі:</i>	<i>2181</i>	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2182</i>	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	20 788	223 338
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	1 512	2 539
Інші доходи	2240	58 650	24 903
<i>у тому числі:</i>	<i>2241</i>	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(87 142)	(72 302)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(57 127)	(24 739)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	153 739
збиток	2295	(63 319)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	(24 192)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	129 547
збиток	2355	(63 319)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(63 319)	129 547

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2 237 345	2 208 944
Витрати на оплату праці	2505	168 573	163 734
Відрахування на соціальні заходи	2510	38 327	35 183
Амортизація	2515	79 243	62 277
Інші операційні витрати	2520	197 946	194 806
Разом	2550	2 721 434	2 664 944

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Косяченко Сергій Олександрович

Каплій Оксана Олександрівна

ПЕРЕВІРЕНО АУДИТОРОМ
ТОВ АК «Кроу Україна»

10.06.22

Додаток Б

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЯГОТИНСЬКИЙ
МАСЛОЗАВОД"**

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2023	01	01
00446003		
UA32040210010094429		
250		
10.51		

Територія **КИЇВСЬКА**

за КАТОРТГ 1

Організаційно-правова форма господарювання **Товариство з додатковою відповідальністю**

за КОПФГ

Вид економічної діяльності **Перероблення молока, виробництво масла та сиру**

за КВЕД

Середня кількість працівників ² **900**

55663

Адреса, телефон **вулиця Шевченка, буд. 213, м. ЯГОТИН, ЯГОТИНСЬКИЙ РАЙОН, КИЇВСЬКА обл., 07700**

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "ч" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

ч

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2022** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	2 901	1 528
первісна вартість	1001	11 532	11 581
накопичена амортизація	1002	8 631	10 053
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	417 251	390 541
первісна вартість	1011	773 761	811 917
знос	1012	356 510	421 376
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	936	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	11 491	32 020
Усього за розділом I	1095	432 579	424 089
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	165 657	165 465
виробничі запаси	1101	75 361	117 522
незавершене виробництво	1102	6 854	6 581
готова продукція	1103	80 394	37 927
товари	1104	3 048	3 435
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	425 104	592 908
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	8 229	11 642
з бюджетом	1135	1 967	12 613
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	24	56
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	495 782	806 529
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	9 330	2 977
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	31 692	7 818
готівка	1166	2	4
рахунки в банках	1167	31 690	7 814
Витрати майбутніх періодів	1170	377	452
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	3 879	4 470
Усього за розділом II	1195	1 142 041	1 604 930
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	1 574 620	2 029 019

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 797	3 797
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
смісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	1 528	1 528
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	524 076	679 715
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	529 401	685 040
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відотрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	41 870	27 913
Інші довгострокові зобов'язання	1515	205 704	225 982
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	247 574	253 895
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	378 396	366 248
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	22 096	21 756
товари, роботи, послуги	1615	228 624	214 804
розрахунками з бюджетом	1620	2 338	33 616
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	4 681
розрахунками зі страхування	1625	1 715	2 301
розрахунками з оплати праці	1630	6 151	7 979
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	142	641
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	1 774	1 774
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	131 761	409 228
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	18 337	24 879
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відотрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	6 311	6 858
Усього за розділом III	1695	797 645	1 090 084
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
У. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	1 574 620	2 029 019

Керівник

Головний бухгалтер

Косяченко Сергій Олександрович

Каплій Оксана Олександрівна

1 Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

2 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

ПЕРЕВІРЕНО АУДИТОРОМ
ТОВ АК «Кроу Україна»

26.04.23 / Г. / Чорніс В.А.

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
"ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД"**

(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2023	01	01
00446003		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2022 Р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 736 091	3 103 661
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3 090 847)	(2 784 504)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	645 244	319 157
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	47 017	23 650
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(37 602)	(33 130)
Витрати на збут	2150	(296 742)	(254 742)
Інші операційні витрати	2180	(65 926)	(34 147)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	291 991	20 788
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	1 745	1 512
Інші доходи	2240	882	58 650
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(116 777)	(87 142)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(57 127)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	177 841	-
збиток	2295	(-)	(63 319)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(22 202)	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	155 639	-
збиток	2355	(-)	(63 319)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	155 639	(63 319)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2 634 094	2 237 345
Витрати на оплату праці	2505	195 918	168 573
Відрахування на соціальні заходи	2510	47 339	38 327
Амортизація	2515	75 141	79 243
Інші операційні витрати	2520	200 416	197 946
Разом	2550	3 152 908	2 721 434

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Косяченко Сергій Олександрович

Каплій Оксана Олександрівна

ПЕРЕВІРЕНО АУДИТОРОМ
ТОВ АК «Кроу Україна»

28.04.23 / Yermak A.M.

Наказ про облікову політику на підприємстві

ТДВ «Яготинський маслозавод»

м. Яготин

«01» січня 2010р.

Відповідно до вимог Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" (далі Закон № 996) наказую встановити такі принципи, методи і процедури, що будуть використовуватись підприємством для складання та подання фінансової звітності і формувати облікову політику підприємства.

I. Організація бухгалтерського обліку

Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться безперервно з дня реєстрації та до його ліквідації. Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться у автоматизованій формі із застосуванням комп'ютерної бухгалтерської програми ІС Бухгалтерія.

Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку товариства побудовані на повному плані бухгалтерських рахунків та з одночасним використанням реєстрів бухгалтерського обліку у відповідності до методичних рекомендацій №422.

На Підприємстві встановити таку форму організації бухгалтерського обліку:

– Бухгалтерський облік здійснюється директором підприємства до моменту включення посади головного бухгалтера до штатного розкладу підприємства.

З метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку й звітності проводити інвентаризацію активів і зобов'язань, відповідно до Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 року № 879.

• Інвентаризацію запасів проводити не рідше 1 разу в квартал.

• Інвентаризацію Основних засобів та нематеріальних активів проводити 1 раз на рік

Для проведення інвентаризаційної роботи (планових та позапланових інвентаризацій активів та зобов'язань, списання основних засобів, малоцінних, інших матеріальних цінностей тощо) затвердити постійно діючу інвентаризаційну комісію окремим наказом по підприємству.

Підприємство застосовує рахунки класу 9 відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291.

II. Формування облікової політики

Основні засоби.

Для обліку та складання звітності основні засоби поділяються на наступні класи (групи):

земельні ділянки;

будівлі, споруди і передавальні пристрої;

машини та обладнання (у т.ч. обчислювальна техніка);

транспортні засоби;

інструменти, прилади, інвентар (меблі);

інші основні засоби.

Первісна оцінка об'єктів всіх груп основних засобів здійснюється за собівартістю, що включає ціну придбання (у т.ч. імпортні мита, податки, які не відшкодовуються); будь-які витрати, які безпосередньо пов'язані з доставкою активу до місця розташування та приведення його в стан, необхідний для експлуатації; попередньо оцінені витрати на демонтаж, переміщення об'єкта та відновлення території, зобов'язання за якими товариство на себе бере.

Дооцінка основних засобів здійснюється за собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності.

Частота переоцінок залежить від змін справедливої вартості активів. При переоцінці об'єкту основних засобів накопичена амортизація на дату переоцінки віднімається із загальної балансової вартості активу, а чиста вартість трансформується в переоцінену вартість цього активу. Якщо балансова вартість активу збільшилася в результаті переоцінки, збільшення визнається в іншому сукупному доході та накопичується у власному капіталі під назвою "Капітал у дооцінках". Зменшення балансової вартості активу відображається в іншому сукупному доході, якщо існує кредитове сальдо дооцінки щодо цього активу. Якщо кредитового сальдо дооцінки недостатньо, то зменшення балансової вартості активу визнається через прибуток (збиток). Дооцінка, що входить

до власного капіталу об'єкта основних засобів, що використовується, переноситься на нерозподілений прибуток частинами в розмірі різниці між амортизацією, що базується на переоціненій балансовій вартості активу, та амортизацією, що базується на первісній вартості активу. У разі, якщо актив вибуває з використання або ліквідується сума дооцінки цього активу, що залишилась, переноситься прямо на нерозподілений прибуток.

Витрати на поточний ремонт і обслуговування відносяться на витрати у міру здійснення. Вартість заміни значних компонентів основних засобів капіталізується, а компоненти, які були замінені, списуються.

На кожну звітну дату керівництво оцінює наявність ознак зменшення корисності основних засобів. Якщо такі ознаки зменшення корисності існують, керівництво переглядає балансову вартість своїх активів у відповідності до МСБО 36 "Зменшення корисності активів".

Прибуток і збитки від вибуття активів визначаються шляхом порівняння отриманих коштів і балансової вартості цих активів і визнаються в звіті про фінансові результати. Амортизація об'єктів основних засобів нараховується із застосуванням прямолінійного методу протягом терміну їх експлуатації: Будинки та споруди - 1-30 років;

Виробниче та інше обладнання - 5-15 років;

Транспортні засоби - 1-17 років;

Інші основні засоби - 1-10 років.

Ліквідаційна вартість основного засобу - це розрахункова сума, яку б товариство отримало в даний час від вибуття активу, за вирахуванням витрат на вибуття, якби стан і період використання об'єкту основних засобів були такими, які очікуються в кінці терміну його експлуатації. Коли товариство має намір використовувати актив до кінця періоду його фізичного існування, ліквідаційна вартість такого активу дорівнює нулю.

Амортизація за всіма групами основних засобів нараховується із застосуванням прямолінійного методу.

Нематеріальні активи.

Нематеріальні активи - немонетарні активи, які не мають фізичної субстанції та можуть бути ідентифіковані, тобто можуть бути відокремлені або відділені від товариства або виникають внаслідок договірних або інших юридичних прав (незалежно від того, чи можуть вони бути відокремлені). Нематеріальні активи визнаються лише тоді, коли існує ймовірність того, що майбутні економічні вигоди, що відносяться до активу, надходять товариству та собівартість активу можна достовірно оцінити. В момент первісного визнання нематеріальні активи оцінюються за собівартістю. Наступна оцінка здійснюється за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Амортизація всіх класів (груп) нематеріальних активів нараховується із застосуванням прямолінійного методу. Термін корисного використання та метод амортизації переглядаються один раз на рік.

Інвестиційна нерухомість.

Інвестиційна нерухомість - це нерухоме майно, яким товариство володіє для здобуття доходу від здачі його в оренду або від збільшення його вартості, або для обох цих цілей, і яке саме товариство не займає. Первісна оцінка проводиться за собівартістю, включаючи витрати на операцію. Подальша оцінка здійснюється за моделлю справедливої вартості. Прибутки або збитки в результаті змін справедливої вартості інвестиційної нерухомості відносяться на прибуток або збиток. Критерії, що застосовуються товариством для відділення інвестиційної нерухомості від нерухомості, зайнятою власником (основні засоби): частку, яка утримується з метою отримання орендної плати або для збільшення капіталу, та частку, яка утримується для використання в основній діяльності товариства, можна продати окремо; якщо такі частки не можна продати окремо, нерухомість є інвестиційною нерухомістю, якщо тільки незначна, не більше 10%, її частка утримується для використання в основній діяльності.

Незавершені капітальні інвестиції.

Незавершеними капітальними інвестиціями є вартість основних засобів, будівництво яких ще не завершено. Амортизація на ці активи не нараховується до моменту їх введення в експлуатацію. Незавершене капітальне будівництво включає вартість будівельних робіт, суму інжинірингових робіт, інші прямі витрати та загальновиробничі витрати. По закінченню будівництва актив буде переведену у відповідну групу основних засобів. Амортизація буде нараховуватись з дати, коли актив буде побудований та стане придатним до використання. Незавершене будівництво активів, які призначені для продажу, відображається в складі запасів. Незавершене будівництво інвестиційної нерухомості відображається як інвестиційна нерухомість.

Дебіторська заборгованість.

Дебіторська заборгованість є непохідним фінансовим активом та визнається тільки коли товариство стає стороною контрактних положень. Первісна оцінка дебіторської заборгованості здійснюється за справедливою вартістю плюс витрати на операцію, які прямо відносяться до цього фінансового активу. Справедливою вартістю дебіторської заборгованості є справедлива вартість наданої (отриманої) компенсації. Подальша оцінка здійснюється за амортизованою собівартістю, з урахуванням збитків від зменшення корисності. Станом на кожну звітну дату товариство оцінює, чи існують об'єктивні свідчення того, що корисність дебіторської заборгованості зменшилася. Балансова вартість дебіторської заборгованості зменшується через рахунок резерву з одночасним визнанням збитку за звітний період. Якщо в наступному періоді величина збитку від зменшення корисності зменшується і це зменшення може бути об'єктивно співвіднесено із подією, що має місце після визнання зменшення корисності, то раніше визнаний збиток від зменшення корисності сторнується. Сторнування не повинне призводити до такої балансової вартості, яка перевищує суму, що її мала б амортизована вартість у разі невизнання зменшення корисності на дату сторнування. Резерв під зменшення корисності дебіторської заборгованості визначається розрахунковим методом на підставі історичних даних щодо дебіторської заборгованості товариства.

Запаси.

Запаси при первісному визнанні обліковуються за собівартістю придбання. Собівартість запасів включає всі витрати на придбання, витрати на переробку та інші витрати, понесені під час доставки запасів до їх теперішнього місцезнаходження та приведення їх у теперішній стан. В Балансі (Звіті про фінансовий стан) запаси відображаються за найменшою з двох величин: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації. Зменшення вартості запасів (уцінки) відображається з одночасним визнаннями збитків. Вартість готової продукції і незавершеного виробництва включає вартість сировини, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати і відповідні виробничі накладні витрати, розраховані на підставі нормативної виробничої потужності.

Собівартість одиниць запасів визначається шляхом використання конкретної ідентифікації їх індивідуальної собівартості.

Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття.

Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття визнаються в тому випадку, коли товариство не використовує їх в господарській діяльності, керівництво має тверді наміри їх продати протягом одного року з дати класифікації, ймовірність продажу висока, актив чи група можуть бути негайно продані в поточному стані. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття оцінюються по найменшій з двох величин - балансовій вартості чи справедливій вартості за виключенням затрат на продаж. Доходи та витрати від припиненої діяльності обліковуються окремо від доходів та витрат від діяльності, що продовжується. Результат, за виключенням податків, відображається в звіті про сукупні доходи та витрати. Основні засоби та нематеріальні активи, які класифікуються як необоротні активи, утримувані для продажу, не амортизуються.

Гроші та їх еквіваленти.

Кошти на депозитних рахунках з терміном погашення більше 3 місяців відображаються в звітності як поточні фінансові інвестиції, з терміном погашення більше 12 місяців - як інші довгострокові фінансові інвестиції. Грошові кошти, що знаходяться на спеціальному рахунку і призначені для обліку коштів у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, відображаються у фінансовій звітності як грошові кошти.

Інвестиції в асоційовані компанії.

В цій окремій фінансовій звітності інвестиції в асоційовані компанії обліковуються за собівартістю у відповідності до МСБО 27 "Консолідована та окрема фінансова звітність" (перейменованій в "Окремі фінансові звіти"). Асоційованою компанією є компанія, на яку товариство здійснює суттєвий вплив, як правило, така ситуація передбачає володіння від 20% до 50% прав голосу. Суб'єкт господарювання втрачає суттєвий вплив на об'єкт інвестування, коли він втрачає повноваження брати участь у прийнятті рішень щодо фінансових та операційних політик цього об'єкта інвестування. Втрата суттєвого впливу може відбуватися зі зміною або без зміни абсолютних чи відносних прав власності. У разі втрати суттєвого впливу товариство оцінює і визнає інвестиції за справедливою вартістю. Різниця між балансовою вартістю інвестиції на момент втрати суттєвого впливу і її справедливою вартістю визнаються в складі прибутків чи збитків. Якщо частка товариства в збитках асоційованої компанії рівна або перевищує її частку в цій асоційованій компанії, товариство не визнає подальші збитки, крім випадків, коли вона узяла на себе зобов'язання або здійснила платежі від імені асоційованої компанії.

Фінансові активи, доступні для продажу.

Фінансові активи, доступні для продажу, визнаються коли товариство стає стороною за договором у відношенні таких активів. Первісна їх оцінка здійснюється за справедливою вартістю, до якої додаються витрати на операцію, які прямо відносяться до придбання фінансових активів. Справедлива вартість визначається на базі котирувальної ринкової ціни. Якщо фінансовий актив не має котирувань, то такий фінансовий актив оцінюється за справедливою вартістю, яка базується на результатах нещодавнього продажу непов'язаним третім сторонам, або шляхом розрахунку дисконтованих грошових потоків (лише для боргових цінних паперів). Виняток складають інвестиції в інструменти власного капіталу, за якими відсутні котирувальні ринкові ціни на активному ринку та чия справедлива вартість не може бути надійно оцінена, а також пов'язані з ними похідні інструменти, які оцінюються за собівартістю. Процентні за фінансовими активами, доступними для продажу, розраховані за методом ефективної ставки, відображаються в Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) за статтею "Інші фінансові доходи".

Дивіденди за доступним для продажу інструментом власного капіталу визнаються як прибуток, коли встановлено право товариства на отримання платежу. Зміни справедливої вартості вказаної категорії фінансових активів відображаються в іншому сукупному доході (та, відповідно, у власному капіталі) у тому періоді, у якому вони виникли. Якщо зменшення справедливої вартості доступного для продажу фінансового активу визнано в іншому сукупному доході та є об'єктивне свідчення зменшення корисності активу, кумулятивний збиток, який був визнаний в іншому сукупному доході, виключається з власного капіталу і визнається у прибутку чи збитку як коригування внаслідок перекласифікації в сумі, яка дорівнює різниці між вартістю його придбання і поточною справедливою вартістю, за вирахуванням збитку від зменшення корисності цього фінансового активу, раніше визнаного у прибутку чи збитку. Якщо в наступному періоді справедлива вартість боргового інструмента, класифікованого як доступний для продажу, збільшується і це збільшення може бути об'єктивно пов'язаним із подією, що має місце після визнання збитку від зменшення корисності, то збиток від зменшення корисності сторнується і визнається у прибутку чи збитку. Збитки від зменшення корисності інвестицій в інструменти власного капіталу, визнані в прибутку чи збитку, не сторнуються.

Інвестиції, утримувані до погашення.

Інвестиції, утримувані до погашення, визнаються, коли товариство стає стороною за договором щодо таких активів. Первісна оцінка здійснюється за справедливою вартістю плюс витрати на операцію, які прямо відносяться до цих фінансових активів. Подальша оцінка здійснюється за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка. Наприкінці кожного звітного періоду товариство оцінює, чи існують об'єктивні свідчення того, що корисність інвестицій, утримуваних до погашення, зменшилася. При наявності об'єктивних свідчень того, що відбувся збиток від зменшення корисності інвестицій, утримуваних до погашення, величина збитку визначається як різниця між балансовою вартістю активу та теперішньою вартістю попередньо оцінених майбутніх грошових потоків, дисконтованих за первісною ефективною ставкою відсотка. Сума втрат від зменшення корисності за інвестиціями, утримуваними до погашення (інвестиції в боргові цінні папери) визначається як різниця між їх балансовою вартістю та теперішньою вартістю попередньо оцінених майбутніх грошових потоків, дисконтованих за первісною ефективною ставкою відсотка. Ця різниця визнається витратами звітного періоду. Зменшення корисності фінансових активів, що обліковуються за амортизованою собівартістю. Збитки від зменшення корисності визнаються у складі прибутку або збитку у міру їх виникнення в результаті однієї або більше подій ("збиткових подій"), що відбулися після первинного визнання фінансового активу і що впливають на суми або терміни розрахункових майбутніх грошових потоків, які пов'язані з фінансовим активом або з групами фінансових активів, якщо дані збитки можна оцінити з достатньою мірою точності. Якщо товариство визначає, що не існує об'єктивних ознак зменшення корисності для фінансового активу, що оцінений на індивідуальній основі, незалежно від того, є актив індивідуально істотним чи ні, він включається в групу фінансових активів з подібними характеристиками кредитного ризику і ця група оцінюється на предмет зменшення корисності на колективній основі. Основними факторами, які враховує товариство при оцінці фінансового активу на предмет його знецінення, є прострочений статус, значні фінансові труднощі контрагента, погіршення платоспроможності та інші, що здійснюють негативний вплив на контрагента.

Якщо в подальшому сума збитку від зменшення корисності зменшується, і це зменшення може бути об'єктивно віднесене до події, яка відбулася після визнання зменшення корисності (як, наприклад, підвищення кредитного рейтингу дебітора), раніше визнаний збиток від знецінення сторнується. Активи, погашення яких неможливе, списуються за рахунок сформованого резерву під знецінення після завершення всіх необхідних процедур для відшкодування і після визначення остаточної суми збитку. Повернення раніше списаних сум відображається через прибутки.

Облікова політика може змінюватися, тільки якщо змінюються статутні вимоги, вимоги органу, який затверджує положення (стандарт) бухгалтерського обліку, або якщо зміни забезпечать достовірне відображення подій або операцій у фінансовій звітності підприємства.

Генеральний директор

Сіренко О.О.

В.о. Головного бухгалтера

Каплій О.О.